

NGAY TAY

NĂM THỨ NĂM—THỨ BÁY 27 JUILLET 1940—SỐ 218, GIÁ 0p12

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ : 80, DƯỜNG QUAN THÁNH—TÉL. 874

CHUYỆN ÂM PHỦ

Bọn chù nhà bảo nhau :

— Trần gian họ chiên tranh kéo xuống dày rầm rập
gắn hết chỗ ở, mình phải liệu mà tăng tiền nhà đi chứ !

Soir de Capri

J. JULES FERRY
◆ HANOI ◆

NHÀ THUỐC
88, phố Huế, HANOI
và có đại lý khắp nơi

HỒNG KHÈ

Op.10 Thoái Nhiệt Tán phát 12 tay, năm phút khỏi cảm sốt, nhức đầu. Op.15 Phát Lạnh phát 12 tay, năm phút khỏi sốt rét ngã nước. Op.20 Phấn Foda soa một tí vào nách hết mùi hôi ngay tức khắc. Op.30 Thuốc Ho Gá phát 12 tay, uống khỏi miệng trẻ em rút cơ ho ngay. Op.20 Thuốc đau Dạ dày dương con đau uống khỏi hàn và không đau lại nữa. Tinh ngô Giới Yên phát 12 tay, thuốc nước 1p.00, thuốc viên 0p.50 ai cai thuốc phiện cũng bỏ hẳn được, vì không trên lỗn chất thuốc phiện. Bắt đầu uống thuốc cai bỏ hút ngay, vẫn đi làm việc như thường. Thuốc Trường Sinh ngâm rượu, lớn 1p.00, hộp nhỏ

Op.35 ngâm với một chai rượu uống ngọt và bồ huyệt, bồ thận, lồ tỳ, lại trừ được các bệnh đờm, bệnh tè, thấp, bệnh ngã nước, bệnh vàng da, bệnh phong tích v.v... Sâm nhung bách bồ Hồng Khè 1p.00, các ông dùng hộp vàng, các bà dùng hộp bạc, uống trong một ngày đã thấy khỏe mạnh, thật là vừa các thứ thuốc bồ hiện thời. Tráng dương kiền tinh bồ thận số 47 chai lớn 1p.00, mỗi gói 0p.25 sau khi uống 3 giờ đã thấy cường dương, tinh liễn và đặc, uống nhiều bồ thận, không có hại như dùng những thứ thuốc «phòng thuật» nhảm nhí. Thuốc Lâu Hồng Khè số 30 (Op.60) khỏi rát nọc lâu. Thuốc Giang mai Hồng Khè số 14 (Op.60) khỏi rát nọc Giang mai. Thuốc Hồng Khè chữa bệnh lở có tiếng, hẽm narin đến Hồng Khè là người ta nghĩ ngay đến thuốc lâu, giang mai.

Nhà thuốc Hồng Khè và đại lý Hồng Khè các nơi đều có biểu sách Gia đình Y-dược và sách Hoa nguyệt cầm nang, ai cũng nên đọc để phòng thân và trị bệnh.

Luthart
ĐÚNG TIẾNG
KÉU
ĐẸP
BỀN

Guitares
Banjos
Violons

Mandolines et
accessoires de
Lutherie

ĐƯỜNG THIỆU TƯỚC
57, Rue du Chanvre 57
— HANOI —

HẠNH
PHÚC
GIA
DÌNH

Nhan các bà tới kỳ ở cũ!
Muốn tốt tươi nên giữ màu da!
Hoa Kỳ Rượu Chồi nên soa!
Dung nhan lại thấy đậm đà hơn xưa!
Vừa giàn huyệt, lại vừa rắn cốt!
Vẻ đoan-trang đẹp tốt như không,
Ngày xuân càng đượm sắc hồng,
Càng tươi màu thắm, càng nồng
tâm yêu.
Giới thiệu bạn gái
Đào-Thị HỒNG-LỢAN

Bệnh tinh
Mắc bệnh lâu, giang mai, ha, cam, hột xoài, vân vân chỉ nên tìm đến
dúc tho đường

131, Route de Hué — HANOI
máu chữa khoán hoặc uống thuốc sẽ
được khỏi chắc chắn. Thuốc không
công phạt, không hại sinh dục.
Nhà thuốc nhận chữa nhiều bệnh
rất linh nghiệm.

Thuốc Quân
và xi-gà

MELIA

hút êm dạng
và thơm ngọt

Đại lý độc quyền L. RONDON et Cie Ltd
21 Boulevard Henri Rivière — Hanoi

QUẢNG CÁO
các ngài trao cho

comptoir de publicité
artistique

5-7 Julien Blanc
HANOI — TÉL. 1254

Directeur Nguyễn Trọng Trạc

trong nom và xếp đặt
bao giờ cũng có

hiệu quả

CPA

đã có bán khắp các hiệu
sách Đông dương

LỜI BƯỚC
SANG NGANG

một bó hoa đầu tiên sức nức hương vị quen
thân của đất nước, của nhà thi-sĩ trẻ tuổi
nguyễn bính

Sách in rất đẹp trên giấy Offset, khổ rộng 18x24, bìa
mỹ-thuật, giá 0p50. (ở xa mua, thêm 0p20 tiền cước)

**Éditions
choisies** Mới in xong:
những tập sách quý

rượu cần
chẳng uống mà say!

của Nguyễn Khắc Mẫn. Giá 0p.35

ái-tinh

XÉT THEO TÂM-LÝ VÀ Y-HỌC. của Thu An. Giá 0p.55.

người, ngom !

của Tam Lang. Giá 0p.25

đời vô định

của Phạm Ngọc Khôi. Giá 0p.40

cô gái giặt sa

(lát bản)

của Hồ Lâm. Giá 0p.35

Bang in:

bút thư
của người không quen

của Lan Khai

những ngày sa ngã

của Phạm Ngọc Khôi

Thư từ gửi về:

M. NGUYỄN GIA VĨ éditeur
62, Rue Takou — HANOI

CPA

Ngày Nay

TÒA SOẠN và TRỊ SỰ
80 Grand Bouddha
— HANOI —
— Téléphone 874 —

Giá báo mỗi số Op12

Một năm : 4p60
6 tháng : 2p40
Ngoại quốc và các công sở 10p 1 năm
Mandat và thư xin gửi cho:
M. le Directeur de la Revue
Ngày Nay — Hanoi

Sây-sáp-zì

Áy là tên mà các ban lồng chờ
đặt cho thuốc cường dương Quảng
Tự (42). Thuốc hồi chế ở bên Tứ
kiến hiệu ngay tức khắc, nó giúp
cho đàn ông được hoàn toàn mẫn
nguyên trong việc giao tình. Rất có
ích cho những người bị liệt dương,
di tinh, mộng tinh. Mỗi lọ giá 1p.
Gửi Linh hóa giao ngán

dào-lập
97, Hàng Gai, Hanoi

TẠI HIỆU DỆT
CỤ-CHUNG

Hiệu đang trưng bày nhiều kiểu
Maillot, Slip

đi tắm bể rất đẹp

Trước khi đi tắm xin mời các Ngài,
hãy đến xem qua các kiểu áo mới

CỤ-CHUNG
100 Rue du Coton, HANOI

PHÒNG - TÍCH VÀ PHẠM - PHÒNG

“ HAY LÀ BAO ĐÃ DÀY ”

Thuốc hay nổi tiếng khắp Bóng Dương
giấy khen rất nhiều cảm ơn thật lần

Khi đây hơi, khi tức ngực, chán cơm, không Con chim
biết đói, ăn chậm tiêu, bụng vỗ bình bịch. Khi ăn uống rồi thì hay ợ (v
hơi hoặc ợ chua). Thường khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng nồi
hòn, khi đau lưng, đau ran trên vai. Người thường ngao ngán và mệt
mệt, buồn bã cát tay, bị lâu nâm sắc da vàng, da bụng dày. Còn nhiều
chứng khác kẽ xiết. Một liều thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Liều một
bộn uống 1p25. Liều hai bộn uống 0p45.

Vụ dinh Tân ăn từ Kim tiền năm 1928

178 bis Lochtray, Haiphong

Địa lý phát hành toàn tỉnh Hanoi: AN HÀ 13 Hàng Mã (Cuirvre) Hanoi
Địa lý phát hành khắp Đông dương: NAM TÂN 100 phố Bonnal, Haiphong
Có linh 100 đại lý khắp Hanoi và khắp các tỉnh Trung — Nam — Bắc Kỳ — Cao
mèo và Lào có treo cái biếu trên.

Bút máy

PARKER giá 23p50 34p50 50p75.
WAIERMANN giá 17p50.
EVERSHARP giá 9p25 15p25 24p50 38p85.
CONKLIN giá 16p50.

Ngòi vàng của
◆ HOA-KỲ ◆

KAOLO giá 5p00

KHẮC TÊN.— Có máy điện khắc tên họ vào bút không tinh tiền. Làm quà cho
một người bạn một cái bút máy có khắc tên người bạn đó vào thì không gì nhả và
quý bằng.

GỬI KHẮC ĐỒNG DƯƠNG.— Những bút của bản hiệu gửi đi đều có thư chuyền
món xem rất cẩn thận và mỗi cái bút gửi đi đều có facture gửi số làm bảo đảm.
Nếu dù ở xa mua cũng khéo ngài mua phải hàng xấu.

MAI-LINH

6-52, Avenue Paul Doumer — HAIPHONG

• Téléphone 332. Boite postale No 41 •

Nhà bán kính và bút mực từ năm 1932

DIỄM GÌ?

Bắc-kỳ.— Các báo hàng ngày đăng tin ở Phủ - Lý người ta thấy mặt Trăng mọc cùng một lúc với mặt Trời ; ở Hanoi và Nam-dịnh, chung quanh mặt Trời và mặt Trăng có quầng xám và quầng xanh đỏ. Người ta xôn xao bàn tán lo lắng không biết những quái tượng ấy là những diêm gi ? Lành hay dữ ?

Lại hôm qua, vào khoảng 6 giờ chiều, mặt trời bỗng theo phía Tây lùi xuống, mỗi lúc một đỏ ngầu sắc máu. Đến chín giờ tối thì biến mất không ai thấy đâu nữa. Rồi sáng sớm hôm sau, — Kỳ quái ! — lại hiện ở phương Đông. Diêm gi ? Lành hay dữ ?

Cũng tối hôm ấy, mặt Trăng đang sáng tỏ, từ rưng có đám mây đen ngòm là là chuyện đến. Trước ở xa sau tới gần, lần lần bèn lấp hết mặt Trăng. Lúc bị lấp hết, mặt Trăng không thấy nữa. Người ta trông rõ đám mây chung quanh viền ánh sáng như có Trăng chiếu vào. Một điều lạ là lúc đó vòm Trời lâm châm những viên tròn nhỏ sáng như sao. Vậy diêm gi ? Lành hay dữ ?

Xét ra những quái tượng rùng rợn đến mức ấy, không những xôgra ở không trung mà còn ở trên mặt đất, cho đến cả thân thể ruột gan người ta nữa. Mấy hôm nay, — không hiểu diêm gi ? — lùi mười giờ sáng đến năm giờ chiều, đường nhựa nóng rực chán và bắt cứ già trẻ nhỡn bé, ai mặc nhiều áo đều đầm mồ hôi rồi phải cởi bớt ra cả. Và ai cũng muốn ăn, uống những thức man mát tra kem hay nước dà.

TÔ-TÙ

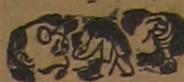
ĐÃ CÓ BÁN :

LẠNH LÙNG

(lái bản)

của NHAT - LINH

Giá : **Op50**

CHUYÊN

Kinh tế

NGUỜI khôn của khó, cầu cát làm ngôn ấy càng ngày càng thấy hợp với tình thế.

Trước đây, dân ta ngày thơ sống trong sự rốt nát, và nghe chuyện « ông vua run » ở Mỹ chảng hạn cũng đủ thán phục cái óc kinh tế của người.

Ông vua run chỉ có một cái đặc tài, là dùng cát áp của ông ta để nuôi run đất. Theo lời ông ta tuyên bố, thi ông ta có đến 20 vạn cát; ông ta dùng lúa mạch nuôi chúng và bình như chúng mến ông ta lắm. Ai nghe thấy chuyện « vua run » này cũng tưởng ông ta là một anh chàng lân thần có nhiều thi giờ rõi và thừa tiền nhiều quá không biết làm gì.

Nhưng đến lúc nghe thủng câu chuyện mới hay rằng anh chàng lân thần ấy là một nhà lý tài khôn ngoan. Những run nuôi của ông ta, ông ta đem bán cho những người thích câu cá, và hình như ở bên Mỹ nhiều người đi câu lầm thi phải, vì ông ta kiếm tiền nhiều đến nỗi có thể dù nuôi dân Đông Dương trong một tháng.

Nhà lý tài có cái sáng kiến là đổi kia thành được cát phú ở bên Mỹ

nếu sang bên ta thi có lẽ đến phải... ăn run nuôi để mà sống. Vì ở bên ta, ta có nhiều thi giờ rõi quá, muôn dì câu cá ai cũng đào run lấy cát.

Vả lại cái óc lý tài của ông vua run sang đây cũng chưa hơn gì

óc lý tài của nhiều nhà lý tài annam. Cứ một chuyện nhỏ này cũng đủ chứng thực cho lời nói ấy. Ai cũng biết thời này là thời của sự đầu cơ. Vì vậy, ta thấy nhau nhau những nhà lý tài Anoam và Tầu mua trữ các phẩm vật giá rẻ để đợi ngày bán lại theo một giá rất đắt. Ông Phong buôn bán ở Hanoi, cũng là một trong các nhà lý tài ấy. Ông ta mua vàng, rồi đợi lúc giá lên cao, đem bán lại kiếm lợi. Ông buôn cung với một ông giáo nghĩa là ông thi có cửa, ông giáo thi có công di mua, tưởng rằng như thế ông hóa ngay ra một nhà lý tài thực thụ. Ngờ đâu ông giáo lại là tay lý

VÀI THỦ CHUYÊN MÓN NƯỚ

(Tiếp theo)

CUNG một hàng bánh làm bằng bột có men ấy, còn có một thứ đặc biệt nữa, mà người Khách rao là « chè cà cỏ », và người mình gọi nó là « bánh bò tàu », (lai Tầu). Phải, nó là thứ bánh bò tàu chứ không phải bò tót, hay bò ta. Và bởi thế nó ngon hơn nhiều lầm.

Cái thứ bánh ấy, lúc hấp gần chín, thì chất men bốc hơi. Những bong bóng hơi rất nhỏ, và rất nhiều, tự dưới đáy đi vút lên, rồi tan vỡ ra ở trên mảng bột. Thành thử cái mặt bánh ấy có một hình thù kỳ lạ, lở chỗ như rỗ hoa ; và thân bánh rất sopping, từng sợi ghép vào nhau, óng ánh như nhũ thạch trong một cái động đá hoa. Bánh vừa rěo lại vừa ròn, trong cái ngọt lại thoảng có vị hơi chua, nên ăn một miếng lại muốn ăn miếng nữa.

Tuy là thứ bánh của người Tầu, nhưng chừng như không phải bắt cứ người Tầu nào cũng làm được. Thủ bánh đó, nghe đâu ở Hanoi chỉ có một nhà là chuyên môn làm, và bán cho những người đi bán rong. Tôi ước ao rằng, ở nhà đó, thứ bánh ấy sẽ do tay một thiếu nữ Tầu xinh đẹp nấu, bởi vì người đẹp mà lại làm bánh ngon, thì đến Trời cũng không nhịn đứng ăn được.

— Thế là gần hết các thứ quà rong của Hanoi.

Tôi nói gần hết, bởi vì cũng còn nhiều thứ hàng ngày chúng ta vẫn

Hanoi... 36 Phố

nghe rao, mà ở đây không nói đến. Phần thường, tôi chỉ chú ý đến những thức quà vĩnh viễn, mà có chút gì đặc biệt, đáng yêu. Vì có nhiều thức quà, tựa như sao băng vụt qua bầu trời mùa hạ, hiện ra, rồi lại mất đi, không còn dấu vết gì để lại. Cái đời ngắn ngủi ấy, duyên cớ ở chỗ các thức đó chỉ hợp với cái thị hiếu một thời : không phải chỉ trong y phục, trong trang sức hay trong văn chương, mới có những cái « mốt », những cái đua đòi mà thôi. Cả đến trong việc ăn uống cũng vậy. Người ta theo nhau ăn thức quà này, cũng như người ta theo nhau mặc kiểu áo kia. Và chỉ có thức quà nào có những hương vị chắc chắn và phong phú, mới có thể bền lâu được. Cũng như một cuốn tiểu-thuyết, nếu không có những cái hay tiêm tàng, mà mỗi ngày một tờ ra mới lạ, thì chỉ được hoan nghênh nhất thời, hoặc dài hay ngắn. Sự bất tử ở văn chương và ở thực phẩm thật có giống nhau.

Xét những thức quà của ta, thật có nhiều thứ quà ngon, mùi vị rất rời rào. Phần nhiều là những thức quà đã có từ xưa, đã có nền nếp, có quy củ hẳn hoi, và mang trong hương vị cái màu ngon đậm đà của đất nước

XA GẦN

tài hơn lấy 250 đồng của ông đi mua vàng rồi đi thẳng.

Óc lý tài của ông giáo này còn người Mỹ nào bằng: vốn chỉ có một vài đồng mà lãi đến 250 phần trăm. Nhưng ông ta vẫn còn khờ: lấy số tiền hơn hai trăm ấy, ông mang tiếng là một tên đi lừa, chứ nếu ông lừa người lấy hàng ức hàng triệu, thì người ta đã phục ông là một nhà lý tài thực thụ.

T. VÂN

Viết báo

ÔNG Vũ Ngọc Phan trong *Hà-Nội Tân-Vân*, hôm nay nói đến sự tiến bộ của báo chí quốc ngữ để có dịp nhắc đến mấy đoạn văn nghệ in trên một tờ báo cách đây ngót bốn mươi năm. Ông nêu mấy đoạn văn nghệ kia lên để có cớ bảo rằng tài viết báo của ta bây giờ hơn ngày trước nhiều. Và nhờ cái mưu nhòe nhăn và rất khôn ngoan của ông, ai cũng nhận thấy thế.

Bắt chước cái mưu ấy tôi cũng nêu một đoạn văn trích ở một tờ báo bây giờ. Đó là một đoạn văn phê bình của báo *Đôngphíp*. Đây này:

Bóng trò buồn thi phải khóc mới hay, nên các đào kép lén sán khấu nếu da cảm da sầu mà chẳng ra ngay được nước mắt thi hay lắn rỏi, nhưng khổn nỗi còn nhiều ông, bà

đãm vào mắt đến bảy ngày cũng chẳng ra lấp được một giọt lệ thì làm thế nào? Các ông các bà ấy phải bôi dầu khuất thán vào mắt hoặc nhét một sợi thuốc lào vào mắt cho nó... đỗ ngầu mắt lên cho nó... có vẻ cảm động. Nhưng như thế thỉnh thoảng giòng suối lệ nó cũng bị... tắc lì. Họ lại phải khơi ra bằng cách nhảm nghẽn mắt lại cho giòng suối lệ nó tràn ra. Nhưng cách này không nhớ che khăn mặt trước khi nhảm

mắt lại thì là làm... ngoáo ợp trên sán khấu như có *Ngọc-Nữ* của gánh *Thanh-Tùng* dạo nào.

Trích trong đoạn văn ấy, điều tôi muốn chứng tỏ cũng là bước tiến của báo (nhất là của báo *Đôngphíp*) bây giờ.

Nhưng liền (rất mau) về sự ngắn.

Và tiến cả về sự liều lĩnh. Người ta cho những «trí khôn» thiền cận, thô lỗ vào hàng những nhà viết báo. Và dè cho họ nói nhảm — một cách rất đường hoàng.

L. T.

của THẠCH-LAM

Phường

nà. Sản phẩm của dòng ruộng, của núi sông, những thức quà ấy là dấu hiệu sự thường thức của người mình, vừa tạo nhà lại vừa chán thật. Từ ông cụ dở nho khẽ nhấp rugen ôm ngâm nghĩ về cái vị ngọt, đến bậc mệnh phụ nhà giàn thể, tự trong buồng the kín đáo và nghiêm cần, truyền bảo cho cô gái tơ những bí mật của cách đồ bột pha đường.

Đó là những vật quý mà sự mất đi, nếu xảy đến, sẽ khiến người sành ăn phải ngậm ngùi. Người mình ham thanh chuộng lạ, đã bắt đầu khinh rẻ những thứ đáng yêu ấy, có cái ngọt mà họ đã gần quên mùi vị. Một đăng khác, không ai chịu đẻ ý và hối sức làm cho mỗi ngày một hoàn hảo hơn lên, cái cách cho hợp với thời mới. Những cái già truyền dần dần mất đi, những cái khéo léo không còn ai giữ được. Chúng ta đã khinh bi cái ăn, cái uống quá, tuy không tự thú riêng những cái đó là cần, rằng tự mình vẫn ham thích. Giờ đến lúc phải nêu thẳng thắn, và thành thực: trọng cái mình yêu, và công nhận cái mình thích.

VẬT LÝ TOÉT HỌC BẰNG THƠ

CON VOI

Kè các vật sống trên mặt đất,

Voi là loài lớn nhất trần gian.

Mặt to, tai lớn, dáng bộ đường hoàng,

Trông có vẻ nghênh ngang, đở xộ.

Kè dòng dõi từ đời thượng cổ.

Ma-mút là thủy tổ họ nhà Voi.

Voi sống ở nơi cỏ rậm rừng thẳm

Là hạng chúa sơn lâm vể súc vóc.

Trông bộ oai phong của tướng quân lộc ngõe,

Ai chẳng bảo to đầu, lớn óc tất tinh khôn,

Thể mà cùng khuất thẳng người, cái giống oắt con

Để chúng săn bắt rồi luyện vào khuôn vào phép,

Chịu đứng ngang hàng với ngựa, trâu tẹp nhẹp

Giúp Chúa Khôn những công việc nặng nề.

Và dạn dĩ trở lại chốn sơn khê,

Dụ dỗng loại cùng vể quy phục.,

Voi khéo dạy, trẻ nên loài thuần thực,

Xưa giúp các chúa, vua trong công cuộc chiến tranh.

Như kè công thần, có sự trang, công iênh,

Cũng được phầm trước triều đình vì đại,

TU MỐ

những thức mà họ ăn.. Bảo cho tôi biết anh ăn gì, tôi sẽ nói anh là người thế nào.

Thạch Lam

CÀI CHÍNH

Trong «Hanoi 36 phố phường» kỵ trước: «gạo mới, đồ nành», xin đọc là: gạo mới, đồ lanh.

Và: «Một lần nữa, nhận thấy cái kém của người», xin đọc là: cái kém của người mình, vì nếu là cái kém của người thì đã là một cớ để chúng ta tự phụ!

Sách mới

— TRƯỜNG HÂN (*tiểu thuyết*) của Lê Quang Lộc do Nguyễn Văn Giác Manoi xuất bản, giá 0p40.

— Hôm qua tôi đứng trên một cái thang 20 thước, tôi té xuống.
— Chết chửa! có việc gì không?
— Không việc gì; tôi đứng ở bức dưới.

LỜI KHUYÊN BẢO

NHỮNG NGƯỜI MỚI VIẾT VĂN

Thiên bẩm (Tiếp theo)

Có lẽ bạn ham thích cái danh vọng hơn tất cả những cái gì khác ở đời; bạn không nhìn thấy những nguyên nhân nhỏ của lòng ham thích ấy. Như vậy là bạn đau khổ, có lẽ không tự thú với chính mình, vì một cái bản tính vụng về và không thiệp liệp. Về sự giao thiệp với người khác, bạn không thấy cách nào hơn là ở trên họ, và cùng một lúc bạn cũng không phải là người hành động giữa công chúng để đạt cái danh vong thát, cái danh vọng tất phải có, cái danh vong phô bày háng ngày trên các nhật báo. Cho nên bạn an phận tìm cái danh vọng yếu ớt và túy nghi ấy, có thể cứ ở trong phòng giấy cũng có được. Lòng ham muốn danh vọng ấy bao giờ cũng khiến người ta âu sầu; đau cho đến được cái chỗ mà bạn có sức đến, những sự thành công bấy giờ đối với bạn cũng như thành dung dung, và những lời phầm binh hóa chưa chát; bạn không thể có bạn bè trong cái nghề của bạn được, bởi vì không bao giờ lòng ham muốn danh vọng lại không đi kèm với lòng ghen ghét, và kẻ nào nhất quyết muốn hơn nhất thì không bao giờ khen người khác hết lòng.

Tôi khuyên các bạn hãy nhặt cái lòng ham muốn ấy, chỉ đem lại những cái đắng cay, hay ít ra thôi dừng theo nghề văn để đạt cái đích đó; nhưng không, tôi sẵn lòng công nhận rằng những lời khuyên răn của tôi cũng vô ích như các lời khuyên khác, nhưng không nhận rằng những lời ấy đáng tức cười. Vậy các bạn cứ kiên nhẫn đi, và hãy dẫu cái lòng tức tối của bạn đã được chứng nào hay chứng ấy. — Những cái hứng viết cảm động nhất, đáng yêu nhất, nhưng mà thường cũng là yếu ớt và không kết quả nhất là những cái hứng viết sinh ra bởi lòng khâm phục nhiệt liệt một người đương thời, và bởi cái ý muốn bắt chước người ấy. Sự bắt chước hoàn toàn ấy chỉ bền lâu khi nào làm bật ra một cái hứng viết mạnh mẽ hơn. Nếu không, chỉ sinh ra đời những tác giả dễ yêu, nhũn nhặn và không sản xuất nhiều: một thứ cõi diễn học giả hẹp hòi, thường khi trở nên những phê bình già dối chát.

Thiên bẩm có sẵn và trau dồi,

cái người trẻ tuổi muốn làm văn chương ấy bây giờ tìm lối xuất thân. Lúc cầm bút, là lúc đã chọn cái loại riêng của mình rồi. Ngay lúc đó, hiện ra một cái ngã ba, và mỗi thấy cái ich lợi của một sự dẫn đường chỉ lối. Bắt đầu viết một bài nhỏ, hay một quyền sách dày, trình bày một cái mẫu con, hay bày tỏ hết tài năng?

Khi Robinson định đóng một cái thuyền, tìm thấy một khúc gỗ vừa ý, bèn đục rỗng. Khi công việc nặng nhọc ấy xong, anh chàng lúc bấy giờ mới biết rằng không thể kéo cái thuyền ra bờ được, mà kéo bờ đến cái thuyền lại càng không được nữa. Nhà văn mới mà định bắt đầu viết một quyền sách ngay, thì cũng sợ gấp cái trở lực ấy. Tôi không nói đến cái trường hợp mà vì tình quen thuộc hay là vì cái giá trị hẳn của cái truyện, nhà văn được người ta

nhận tác phẩm trước khi viết.

Người khôn khéo hăng bắt đầu bằng một bài báo nhỏ hay một mẩu văn rất ngắn. Rồi đưa một tờ báo. Nhà xuất bản thì người ta phải bỏ ra một món tiền vạn rưỡi quan để in quyền sách, và trước khi nhận, họ tắt phải đọc hay bảo người đọc rất cẩn thận: một bài báo, một truyện ngắn chỉ đọc trong mười lăm phút; mà đối với nhà báo, bạn chỉ làm thiệt một món tiền nhỏ mọn, hay có khi không có gì, là tiền bản quyền đầu tiên của bạn; và bạn được cái phần công chúng của tờ báo ấy đọc từ đầu đến cuối, nghĩa là hai mươi hay ba mươi phần trăm số độc giả; thêm vào năm phần trăm — những người tấp tênh làm văn, hay những người chỉ tò mò — chỉ đọc ngay những bài có tên ký không ai biết.

Sau đây, hơn là đối với một quyền sách, bạn sẽ được mãn nguyện lòng lự ái: những bạn cùng sở, cùng một nhà xóm, hay đồng học sẽ bảo: «Ấy thế mà tôi không biết đấy.» Bạn sẽ trả lời ngay họ: «Ô, có làm quái gì,» hình như để tránh một sự ganh ghét tưởng tượng; bạn sẽ chắc đã lừa được

người ấy, và sau này, chắc được người khen phục. Hăng hỷ trước ngâm nghiá cái sướng ấy trước khi đi ngủ: có lẽ là cái sướng thích nhất trong đời văn của bạn.

Trừ khi nào một nhà xuất bản, mới đọc cái bài báo đầu tiên của bạn, đã sẵn lòng điều đình hay ngồi ý muốn được đọc bạn nhiều hơn. Bạn nên nhận xét rằng được đăng trong một tờ báo, bạn đã được đặt vào một địa vị, và người ta sẽ gán cho bạn những khuynh hướng, và những kẻ thù mà có lẽ bạn chưa biết tên.

Khi bạn đã đăng một vài bài rồi, chờ đẽ chậm quá mới mang một quyền đến. Trong nghề văn, cũng như ở các nghề khác, cũng có sự « ăn lén » vì thám niêm, và sự « ăn lén » vì chọn lựa, nghĩa là được hoan nghênh. Bạn cũng muôn, như người khác, thành công nhanh chóng. Vây bạn nên sợ rằng, nếu mai đến 31 bạn mới mang sách đến, người ta sẽ nói: «Hắn không phải là một người trẻ nữa, hắn bắt đầu viết từ năm 29.»

Jean Prévost
(Traité du Débutant)
T. L. lược dịch
(Còn nữa)

NGAY NGAY GIAI TRI

I. — TIN CÂU ĐÓI

BỀNH đau mắt của Lêتا đã đem đến cho Lêta nhiều thư hỏi thăm (mà Lêta xia thành thực cảm ơn ở đây) nhưng cũng đem đến cho Lêta thêm rất nhiều bài dự cuộc giải trí. Chưa bao giờ các bạn tố ra dấu hiệu kiêu nhẫn với cái khó như lần này. Từ những nơi rất xa, Savanakhet, Battambang, Pnom-Penh v.v., các bạn cũng sốt sắng gửi về những bài trong đó Lêta nhận thấy rõ ràng sự gắng gõi.

Nhưng quả cái khó kia thực bất tri. Càng hăng hái, càng xuất lực, các bạn càng góp thêm chứng cứ về sự vô địch của về ra. Chỉ còn mộ cách giải quyết này: đặt cái câu ngạo mạn kia vào hang « Mục hạ vô nhân » và nhất định không thèm chơi với nó nữa. Đó cũng là một ý của một bạn đọc biết điều. Ông này, cũng như các bạn, đã bao phen vật vã với cái khó ngạo mạn kia, đã quyết thắng nhiều, đã bức bối nhiều, và sau cùng cũng đến phải bó tay chịu. « Hay là thôi, các ngài à (ông ấy bảo chúng ta thế) các ngài nên đem chôn nó bên cạnh câu « da trảng vỗ bi bạch » của bà Thị Diêm di thôi ».

Có lẽ đó là một kế ôn thỏa nhất. Vậy ta nên nghe theo ông.

Tuy thế! — trái ngược làm sao? — sau cái lời tuyệt vọng kia, ông bạn của chúng ta vẫn còn hy vọng. Ông hy vọng rằng sẽ có người đánh đồ được cái sức mạnh vô song.

đáng khen tặng quá nhiều, nên chỉ xin lấy một chiến sĩ Vô danh để tưởng lè toàn thể. Xin các bạn hiểu cho tất cả lòng cảm ơn của Lêta đối với bao nhiêu bạn xa gần đã làm cho cuộc giải trí Ngày Nag được có ý nghĩa. Lêta lại xin các bạn cứ sốt sắng như trước để dự những cuộc vui sau này.

Trong số những câu đối sau cùng gửi về, Lêta tưởng không nên bỏ qua mấy câu sau này, vì xem cũng... « làm tạm nghe được »:

- 1.) QUẢNG-CÁO QUẢNG-CÁO VIỆN MỸ VIỆN MỸ
(Ph. H. Chương, Vĩnh Long)
  - 2.) PHU-NỮ PHU NỮ ĐỀU LẮM-DỀU LẮM
(Đỗ Như Riêm, Đà Phù)
  - 3.) THỜI-THẾ THỜI THẾ, MẶC HỌ MẶC HỌ
(Tú Dương, Hà-nam)
- (Xem tiếp trang 16)

TIN THO'

MỘT NGÀY ĐẶC BIỆT TRONG THI-CA
VÀ NGHỀ XUẤT BẢN VIỆT NAM:

LÚ'A THIENG

THƠ HUY - CẬN

SÁCH ĐẸP ĐỜI NAY

LŌ' QUÁ GA

của KHÁI-HƯNG

TOA xe lửa không lấy gì làm đồng lõm : Không thừa một chỗ nào, nhưng hành khách ngồi thênh thang, rộng rãi, dễ chịu. Nếu nói từ-lẽ với họ thì họ sẽ sẵn lòng ngồi xích lại nhau để nhường cho mình một chỗ ; hành khách hưng tư người mình vẫn dễ dãi và tốt bụng.

Thế mà một người đàn bà cứ nhất định ngồi phết xuống sàn toa, tuy hai, ba hành khách đã hai, ba lần gọi : « Nay bác, lại đây, còn rộng chán ! » Người đàn bà nhà quê như sợ hãi, rụt rè không dám ngồi cùng ghế với những người cao sang quá, và chỉ lè phép trả lời : « Con không dám a, các bà đừng mặc con a ! Con ngồi đây được a ! » Cố bà thương hại đưa con gái chừng năm, sáu tuổi đứng bên cạnh người nhà quê, đến đặt nó lại ngồi với mình, nhưng nó hé lén khóc và nua chật lẩy áo mẹ nó. Bà kia dành để mặc nó.

Xe lửa đã vài phút ở một ga, rồi lại từ từ bắt đầu chạy. Người đàn bà nhà quê giật mình hỏi :

— Thưa các ông, các bà, ga giờ đây a ?

Một hành khách đáp :

— Dề ga Cầu-Guột.

Người đàn bà hốt hoảng, một tay đặt thẳng hành lý lên đầu, một tay đặt con đứng dậy :

— Cầu Guột à ? Chết con rồi !

Thế thi chết cháu rồi ?

Một người áu phục kéo cánh cửa sổ toa, thò đầu ra ngoài, nhìn nói :

— Phải, ga Cầu-Guột thực rồi !

Người kia kêu gần như khóc :

— Thôi, chết tôi rồi ! Tôi lỡ quá ga rồi !

Và lách thêch lôi con ra cửa toa. Một bà hành khách vội thét :

— Chớ nhảy mà chết !

Thấy người nhà quê có vẻ liều tính quả quyết lắm, bà ta tiếp luôn :

— Các ông các bà giữ người ta lại hộ tí !

Vìa nói bà ta vừa dừng lên chạy theo. Bốn năm hành khách xùm lôi người đàn bà lại, vì người này nhất định giật ra để toan nhảy xuống đường.

Nghe tiếng ồn ào, thấy soát vé chạy đến, rồi khi biết đầu đuôi câu chuyện, liền quát mắng : « Muốn chết à ! Sao gần đến ga không hỏi, hả ? » Đoạn quay ra nói với mấy bà : « Người nhà quê họ đại lâm, Không trách được ! »

Thầy đã toan đi, nhưng lại giận dữ hỏi một câu nữa :

— Ủ, sao ngu thế hả, có mồm để làm gì mà không biết hỏi hả ?

Người đàn bà đáng thương vẫn còn ngơ ngác nhìn xuống đường, mếu máo nói một mình :

— Chết tôi rồi ! Khô sở thân tôi !

Thôi vào trong kia mà ngồi, rồi đến ga Đồng-Văn, chờ chuyến xe ngược người ta sẽ cho về Cầu Guột.

Mười phút sau tới ga Đồng Văn, thầy soái về thân giải người đàn bà xuống ga. Một lát sau thầy lén loa bảo mọi người :

— Mụ ta không chịu chờ chuyến xe ngược, đòi ra đón ô tô hàng.

Xe lửa lại chạy. Mấy bà chưa

quên được câu chuyện ghê sợ vừa xảy ra, bô bô nói chuyện :

— Bà tính tí nữa mà chả chết à ?

— Lắm người rõ đại !

Một người đàn ông vân quần áo màu nâu, từ nãy vẫn ngồi im bồng nói chém vào :

— Bác ấy chả đại đâu các bà a.

Lần này là lần thứ ba sở xe lửa mắc mưu bác ấy. Bác ấy đi đến ga Đồng-Văn, nhưng chỉ lấy éo đến ga Cầu-Guột thôi, để đỡ được một hào tiền tàu !

Ai nãy ngơ ngác nhìn nhau, rồi một người hỏi :

— Sao bác biết ?

Người kia ung dung đáp :

— Bác ấy người làng tôi. Làng tôi, chỉ cách ga Đồng-Văn có một quãng đường.

KHÁI-HƯNG

Ý THOÁNG

Ý tôi là những cảnh trình nữ
Trong cỏ e dè lá hổ người;
Khép nép ngoài sương hoa mắc cờ,
Run run giây nhô thẹn tay người.

Du dương như những gái thời xưa
Động bồng chàng trai vội trốn ngừa;
Ai ngờ sau màn dương quyến luyến,
Duyên thăm se sẽ mắt len dưa.

Gió thoảng thay hơi, nước chuyển màu,
Ý tôi là những thoảng qua mau;
Sao xuyên trời mộng mong manh sáng;
Mặt ngang nhìn cao vơ vẫn thu.

Quanh quẩn cành hoa, di bất thơ...
Mong lâu, bướm mới ghé chơi hờ;
Tay động, bướm bay không doái tưởng.
Cánh vàng chỉ để phản lờ thơ.

XUÂN-DIỆU

TRAO ĐỔI

Tôi dư một ít lời thơ,
Tôi dư thương sóm, săn ngơ ngăn chiều;
Chất chen xa lạ, vò liêu;
Trần đầy trăng gió, rất nhiều mùa thu...

Nhưng tôi nghèo lầm : than ôi
Đó dãy lề chiếc, trọn đời bờ vờ !
Tủi thân chí gặp hững hờ;
Lòng đơn lạnh lẽo nay chờ mai trông.

Bạn ơi ! dây cửa, dây lòng
Xin đem tặng bạn ! — tặng không đủ rồi.
Có chẳng mong mỏi dài hồi
Bạn cười tôi với, ngó tôi ít lần.

TẾ-HANH

LỜI CON ĐƯỜNG QUÈ

« Tôi, con đường nhỏ chạy lang thang,
Kéo nỗi buồn không dạo khắp làng ;
Đến cuối thôn kia hơi cỏ vuông,
Hương đồng quyến rũ hát lên vang.

Từ dãy minh tôi cỏ mọc dãy ;
Giọt lòng hoa dài dể hương lây ;
Tôi ôm đầm lúa, quanh nương sân,
Bao cái ao rêu nước dục lây...

Tôi đã từng đau lửa nắng hè ;
Da tôi rạn nứt bởi khô se ;
Đã từng lạnh lẽo khi mưa lụt ;
Tôi lở, thân tôi rã bốn bề.

Tuy thế tôi không biết nỗi buồn
Trong làng. Cực khổ, đầm say luôn,
Tôi thâu đau đớn trong da thịt
Hương đất, hương đồng chẳng ngót tuôn...»

TẾ-HANH

NGHỊ HIỆN

Truyện ngắn của Khái - Hưng

LÚC P. và R. ở một lầu quán phố Bờ-Hồ đi ra thì đêm đã khuya lắm. Tuy vừa ghé sát mắt nhìn chiếc đồng hồ deo tay, P. cũng hỏi bạn mấy giờ. Chàng có vẻ mặt buồn rầu và như đương băn khoăn về một việc gì, về một ý định gì. Bỗng chàng lầm bầm nói một mình : « Hừ, thằng kiệt ! » R. quay lại, nhưng P. chỉ lặng thinh tiến bước. Sự thực thì P. tức tối bạn lắm vì ban nãy, R. mở vỉ lấy tiền trả nhà hàng, P. trông thấy một tập giấy bạc răm đồng. Từ đó chàng luôn luôn nghĩ thầm : « Nó nhiều tiền thế mà mới thất được mỗi một chai đã đứng dậy. Minh cứ tưởng nó cũng kiết xác như minh cơ ! »

P. nhớ lại cái thời sung túc, thừa thãi, trong vỉ bao giờ cũng sẵn sàng năm bảy chục, một trăm đê muôn uống bao nhiêu thì uống. Không phải rằng nay chàng thiếu thốn, túng quẫn. Trái lại, lương chàng tăng gần gấp rưỡi trước kia; chàng lại mới kết duyên với một người đàn bà góa giòu, của hồi môn có tới chục vạn. Nhưng chính đó là nguồn rẽ các sự khò cực của chàng. Chàng còn sống độc thân ngày nào, chàng còn được tự do uống ngày nay. Lấy vợ được vài tháng, cái tự do ấy bắt đầu mất dần cho tới ngày hẫu mắt hẳn : Vợ chàng thấy chàng uống dữ quá, có bao nhiêu cũng hết sạch về bia — Chàng chỉ uống có một thứ : bia — liền giữ lấy cả lương của chàng, chỉ đưa cho chàng mỗi tuần lẻ một món tiền túi nhất định. Món tiền ấy nằm trong vỉ chàng lầu lầm là mười hai giờ, rồi biến thành bia hết.

Chàng rất yêu vợ và biết điều. Song những lúc hơi men làm chàng nóng mặt — chàng chỉ nóng mặt, chứ không bao giờ say và mất lương tri, — chàng thường nói tệ vợ, có khi mang chửi nữa. Những lúc đó, chàng lại buồn rầu oán trách mấy người bạn đã xui chàng cười vợ. Chàng

gặp người đàn bà trong một túl lâu ở phố Tràng-tiền rồi sau có ba tháng, hai người lấy nhau. Hôm ấy, R. mời chàng với ba người bạn học cũ đi uống rượu khai vị. Đè mặc anh em kén chọn các thứ rượu ngon, chàng chỉ thốt ra một tiếng, hầu như tiếng thở dài khoan khoái của một người sung sướng : « Bia ! »

Chàng uống một hơi cạn cốc. R. mỉm cười hỏi chàng có uống nữa không, chàng không trả lời chỉ gọi bồi lấy cốc bia thứ hai, vì cho là bạn đã mời mình. Một người trong họen liền trả người đàn bà ngồi cách dãy hai bàn và thi thâm bảo chàng : « Mày mà lấy con mọt kia thì iha hò uống. Mày uống suốt đời cũng không sat được tài sản của nó. » Chàng liếc nhìn rồi trang nghiêm đáp : « Nó không đẹp bằng những « ả tóc vàng » và những « ả tóc đen » của tao. Chúng mày khen yêng lao lấy nó thì thà mời tao cốc bia nữa còn hơn. » Ai nấy cười vui vẻ, nhưng R. không dám mời thêm, vì đã biết cái lương uống bia của bạn chưa ai do được đến nơi đến chốn : P. nêu càng uống càng thấy khát, càng thấy thêm. Những cuộc thách, đồ uống sáu, bảy, chín, mười chai, chàng cho là những trò trẻ con : Chàng phải uống đèn dáng, làm bộ khó khăn để anh em dự cuộc khởi tiệc tiền đã bỏ ra mua bia. Vả chàng còn hy vọng một người trong bọn sẽ mắc lừa tưởng chàng đã cố gắng lắm, không thể uống hơn được nữa mà một ngày kia sẽ tăng lên vài chai số bia dự cuộc thách chàng. Sự thực thì chính chàng cũng không rõ chàng uống được bao nhiêu chai là cùng. Chàng chỉ biết rằng tới nay mười lăm là con số cao nhất. Lần ấy chàng về N. thăm một người bạn làm phó doan. Lúc chàng đến nơi thì người bạn đi vắng, có chút việc bạn ở ngoài phố. Chàng ngồi ở phòng giấy đợi bạn về. Vừa gặp có người nhà một ông phú thương mang một lá bia cô vàng đèn biểu ông phó doan. Chàng nhận liền và gửi lời anh người nhà cảm ơn ông chủ. Đoạn, chàng mở rượu ngồi uống đê chờ bạn cho đỡ sốt ruột. Một chai, lại một chai rồi lại một chai cho tới khi chai thứ mười hai vừa mở thì chàng nghe có tiếng còi ô tô của bạn ở công. Chai cuối cùng ấy chàng uống

rất vội vàng vì sợ sẽ phải chia đôi với người bạn thân. Xong, chàng ra đón bạn. Vừa đưa chiếc danh thiếp của ông phú thương vừa tinh táo, gầy gò thuật lại cho bạn nghe câu chuyện đã xảy ra. Bạn cười, rồi gọi bồi lấy bia nữa thiết P. Mắt P. sáng lên và khi rót rượu cho bạn, chàng vẫn nhớ giờ cao chai dễ hột rượu chiếm già nửa phần cốc, còn khi tự rót cao mình thì chàng khẽ nghiêng cốc cho cốc rượu được đầy và không zó hột.

Vượt qua cho Đồng Xuân, P từ nay vẫn lặng lẽ theo dưới ý nghĩ liên miên bên cạnh R. lạnh lòng và cau có, hổn hển lại cất tiếng hỏi :

— Mấy giờ rồi ?

Không xem đồng hồ, R trả lời :

— Chừng một rưỡi.

P giọng gắt gỏng :

— Sáu giờ chừng ?

Không trả lời, R lách đạm hỏi lại :

— Anh đã đòi chỗ ồ ?

— Ai bảo anh thế ?

— Vì tôi thấy anh đi về đường này. Đường này hình như trái ngược với đường về phố Reinach là phố tôi tưởng anh vẫn ở.

— Sự thực thì tôi vẫn ở phố Reinach, nhưng tôi thích đi về đường này. Để anh cầm tôi ?

R mỉm cười :

— Không những tôi không cầm anh, mà tôi còn muốn nói anh về chơi nhà tôi nữa. Anh có bằng lòng không ?

P không trả lời, thản nhiên đi bên cạnh R. Vả sau mười lăm phút nện gót giày cồng cộp trên hè phố vắng, hai người tới nhà R., một căn nhà gác nhỏ ở phố Quan Thánh. R. lặng lẽ móc túi lấy chìa khóa mở cửa, vào phòng vẩn đèn điện. Thấy vẻ mặt P. bầm hầm, R. mỉm cười hỏi :

— Bia không ?

Mỗi P nhách một nụ cười tươi, hỏi lại :

— Anh có bia ?

Chàng trưởng nhà ai cũng như nhà chàng, không bao giờ có bia cất trữ trong tủ rượu. Vợ chàng biết đó là một việc vô ích nên chỉ bữa ăn nào mua đủ số bia trong bữa nay; một số nhất định, không bữa nào giảm nhưng cũng không bữa nào tăng, trừ khi có khách khứa. R. mở rộng cánh cửa tủ ăn, bảo bạn :

— Có, nhưng không còn mấy.

P quay lại, và thoáng trông thấy bốn chai bia với cái nhãn « Export ». Mắt chàng sáng lên và như dán vào ngăn tủ. Trong đó có nhiều thứ rượu, rượu mùi, rượu mạnh, và rượu bồ đào, nhưng P chỉ trong trọc nhìn có bốn chai bia. R. thản mở rượu rót ra hai cốc, mời bạn và cùng uống. Theo thói quen, P giắc một hơi cạn, rồi đặt mạnh cốc xuống bàn thở ra nói :

— Sung sướng thực.

R mỉm cười, cho rằng bạn sung sướng vì được uống bia lúc dương thèm. Nhưng sự thực thì P thốt ra câu ấy chỉ vì chàng so sánh cái đời bó buộc của mình với cái đời độc thân của bạn, lúc có tiền muốn mua bao nhiêu bia để trü cũng được, và muốn uống bia vào giờ nào tùy ý.

— Bây giờ thì tôi mời anh về ngủ thôi, vì anh trông kia, hai giờ kém năm rồi.

P giật mình hỏi :

— Hai giờ kém năm ?

Kỳ thực ngay lúc bạn rót rượu ra cốc, chàng đã để ý tới giờ ở cái đồng hồ báo thức. Và chàng chỉ lo khêng đủ thời giờ uống hết được bốn chai bia.

— Chứ còn gì nữa. Thời về ngủ nhẹ, chàng ở nhà chị ấy mong.

P liền dấn dấp nhìn vào đôi cánh cửa tủ ăn đã đóng, cố ý thầm nhắc bạn rằng ba chai bia hấy còn nguyên vẹn ở một ngăn trong đó. Nhưng người bạn như không nghe ngợi gì cả, chỉ ngáp hoài. Cuống đùng được, P phải cười gượng thần mặt bảo bạn :

— Mày a, ta xin mày một chai nữa, một chai nữa, chỉ một chai nữa thôi.

— Được ! Nhưng uống xong mày về ngủ nhé ?

R rút tay ra một chai bia, mở nắp rồi đưa cho P và nói :

— Chai này thì đãi anh cả, đãi anh tất cả.

P sung sướng cười lên tiếng, và dẫu đã biết rằng chai bia hoàn toàn về phần mình, chàng cũng uống hắp tắp, chỉ sợ bạn sẽ đòi ý kiến mà san sẻ mất của mình một chút ít chàng. Uống canh giọt cuối cùng, P dànhanh đứng dậy ra về, cặp mắt thèm thuồng vẫn còn mến tiếc đưa theo mãi về phía cánh cửa tủ ăn cho tới khi bước hẳn ra ngoài hiên.

Về đến nhà P thay quần áo rồi rón rén vào giường nằm, mừng thầm rằng vợ ngủ say không thức giấc và như thế chàng đã thoát được những câu kỳ kèo, những lời trách móc mà, vẫn biết, bao giờ chàng cũng đề ngoài tai.

P nhắm mắt cố ngủ, nhưng

ngay từ khi ngồi trên xe kéo, tri
nghĩ chàng đã bị thu vào trong
một ý đồ nhất, một vật luôn
luôn hiện hình. Đó là hai cánh
cửa lù, với sau hai cánh cửa tủ
hai chai bia. Bây giờ, dù mở mắt
hay nhắm mắt P cũng trông thấy
rõ rệt và hai chai bia nồi bật lên,
to mãi ra: có lúc chàng phải
mím cười vì thấy giống với cái
cái không lồ làm quảng cáo bày
ở cửa hàng bán bia. Rồi hai chai
đặt trên bàn thay vào chỗ hai
chai đè cất trong ngăn tủ. Qua
cặp mắt lím dim, sắc hồng của
cái chụp đèn ngủ làm chàng nghĩ
đến cốc bia đầy. Chàng liếm môi
và nuốt nước miếng.

Bỗng chàng thốt ra một câu tự
oán trách: « Minh rõ khờ! » Tri
chàng mỗi lúc một thêm sáng
suốt dè thấy rõ cái khờ của
chàng. Chàng dựng lại cả câu
chuyện đã xảy ra từ lúc vào nhà
bạn cho tới lúc bước ra hiên và
càng thấy mình khờ quá, ngốc
quá. Chàng tự nhủ: « Minh vừa
xio nó một chai nó cho ngay.
Biết đâu xio chai nữa nó lại
không cho? Phải, chẳng cha xưa
nay vẫn tốt với bạn, nhất khi nó
lại biết mình bị con mụ xúi tệ. »
P nhìn sang vợ: một người đàn
bà to lớn, nắm ngửa thở phì phò:
Chàng thấy hết cả những cái
khó ở của « con mụ ». Và chàng
có ý tưởng ngờ nghĩnh đánh
thức vợ dậy để sinh sự chơi,
nhưng chai bia lại kéo chàng về
với nó liền: « Rứt tê với bạn
thể thì chắc bắt cứ ai đến cũng
đem nốt hai chai bia ra thịt, hai
chai bia mà nếu mình đừng ngốc
thì đã về mình rồi. »

P bắt đầu ngửi thấy mùi bia.
Chàng ngửi ban nãy uống với dè
rót ra quần áo. Nhưng chàng
nghĩ rằng mình đã thay quần áo
ngủ rồi thì chàng mím cười cho
là mình mê ngủ, mê thấy uống
bia và ngửi thấy mùi men bia;
cái đó đối với chàng đã thành
một sự rất thường. Cả trong giấc
mộng thức như lần này. Song
thực hiện lối chàng ra khỏi mộng
liền, thực hiện là hai chai bia
đương nằm trong tủ ăn nhà R.
Chàng thốt reo lên: « Được rồi! »
Người vợ nghe động trời
thở dài một tiếng rồi lại ngay đều.
P chẳng dè ý đến chung quanh
nữa, âm thầm suy tính các việc
sẽ làm. Đoạn, chàng thức, nằm
chờ sáng, vì chàng sợ ngủ thiếp
di thì công việc sẽ lỡ cả.

Mới năm giờ P. đã chỗi dậy,
rửa mặt, mặc quần áo ra đi, di
đến nhà R. Chàng gọi bồi dặn hẽ
vợ chàng có hỏi thì bảo chàng đến
sở. Ra đường chàng chợt nhớ rằng
hôm nay là chủ nhật, nhưng lại
mim cười nghĩ ngay: « Chà! nó
sẽ cho chủ nhật này là phiên viে:

mình! »

P đi bộ và đi rất chậm, vì biết
ngày chủ nhật R dậy muộn. Quả
nhiều khi tới nơi R còn ngủ.
Chàng bảo người bồi rằng chàng
có chút việc cần đến bàn với R,
nhưng tiếc luôn:

— Cứ dè cho ông ấy ngủ, tôi
ngồi chờ một lát cũng được.

Rồi chàng vào ngồi trong phòng
khách. Phòng khách liền với
phòng ăn, chỉ cách có hai cái cột
gạch tròn. P nhìn ngay lên cánh
cửa tủ ăn: « Chúng nó nằm trong
kia! »

P thấy thời giờ đi chậm quá.
Cái kim phút chỉ nhích đi từng
tí một, còn cái kim giờ thì dừng
nguyên mãi một chỗ.

Hơn bảy giờ P gọi người bồi
hỏi:

— Mọi chủ nhật mấy giờ ông
đã?

Người bồi nghĩ ngợi đáp:

— Cũng tuỳ, có khi tám giờ, có
khi chín giờ. Hôm qua thíc
khuya thi hôm nay mười giờ
cũng nên. Nhưng ông đe con lên
gác đánh thức ông con dậy.

P gạt:

— Thôi, cứ dè ông ấy ngủ, việc
cũng không quan trọng lắm.

Tiếng « quan trọng » làm P
mim cười liếc nhìn cánh cửa tủ
ăn. Người bồi ra, P. lại cái tủ sách

quay lấy một cuốn tiểu thuyết,
định xem đề quên thời khắc.

Mỗi đọc được nửa trang, chàng
đã chán nản, rải quyền sách vào
chỗ cũ, rồi ra cửa sổ đứng lì nhìn
đường. Nhưng hình như chàng
không thể đứng im được một nơi,
nóng nảy quay vào di bách bộ
quan phòng khách và phòng ăn.
Mỗi lần qua cái tủ ăn, chàng lại
dừng lại. Rồi không giữ được nữa
chàng đưa tay ra mở cánh cửa tủ:
Cánh cửa tủ đóng khoá. Chàng
mừng thăm dã không phạm lỗi
dối với bạn, và lại di bách bộ
quan phòng, cố ý nện mạnh gót
giầy để đánh thức R dậy. Tân mòn
chàng đếm xem sẽ đi tắt cả mấy
vòng. Và tới vòng thứ chín trăm,
chàng nghe trên gác có tiếng động.
Chàng mừng quỳnh và càng
nện mạnh gót giầy.

Chừng mươi phút sau R mặc
quần áo ngủ xuồng hỏi:

— Việc gì thế anh?

P cười rất ngượng ngập đáp:

— À, anh cho nốt tôi hai chai
bia còn lại hôm qua.

— Chỉ có thể?

— Chỉ có thể.

— Chỉ có thể mà anh chờ tôi từ
sáu giờ đến quá tám rưỡi?

Chàng phả lên cười và dè P.
được toại nguyện.

Khái-Hưng

Thuốc hay cực đièm, bán biếu làm tin!

Bồ thận hưng dương

chữa thận hư, tiền thiên
bất túc, tam thǎn bất
giao, đau lưng, tinh
loāng, liệt dương, giao
hợp kém, giá 1p.00 bán
lấy 0p85. (6 hộp 4p50).

Bồ huyết điêu kinh

chữa đản bà xanh-xao,
ra khí hư, kinh không
diều, hay đau bụng,
người yếu, giá 1p00 bán
lấy 0p85. (6 hộp 4p50).

Bồ nguyên tiệt trùng

chữa dư nọc bệnh phong
tinh có các chứng thận
hư, tinh khí kém, dài có
filaments, bắp thịt rứt,
chân tay mỏi, nhói đờng
tiêu, giá 1p50 bán lấy
1p.20 (6 hộp 7p.00).

Thuốc lở ngứa (bại
độc) 1 tháng 0p.36, 3
thang 1p00, chỉ uống 3
thang, lở tịt, ngứa ngáy
đến đâu cũng khỏi.

Nhận chữa khoán bệnh
lậu, giang, hạ cam, khí hư
đàn bà, giá rất phải chăng.
Khám bệnh không mất tiền

THƯỢNG - ĐỨC

15 Mission (nhà Chung) HANOI
HAIPHONG 37 Doumer
NAMDINH 91 Maréchal Foch

Một nơi thầu nhận các nam nữ thanh niên

« TRÀ LƯƠNG HẬU »

Có hạnh kiêm tốt, hoạt
động, thông quốc ngữ, muốn
lím một việc làm đúng đắn,
nhiều lương, xin đến làm cò-
động và thu ngàn viên cho
trường thuốc Thượng-Đức:
Lương 10p, phụ cấp 10p và
thêm 20% vào số tiền thu
đượ. Vào làm phải ký quỹ
ngay 50p. Nếu không có tiền
ký quỹ, thì có hai người chắc
chắn bảo lãnh cũng được.

Hỏi tại M. LÊ NGỌC VŨ giám
đốc: trường thuốc

Thượng - Đức

N 15, rue de la Mission Hanoi
Ở xa nhở định tem 0p.06 để trả lời

LU'O'M LĂT

Nhà thờ đi ra bể ?

MỘT chiếc tàu chở da đà-diều di từ Nam Phi-châu tới Luân đôn. Da ấy sẽ để làm ví tay cho các bà, bit tất tay hoặc những đồ chơi lặt vặt. Đó chỉ là một trong hàng trăm chuyến tàu chở những thứ hàng lùn như vậy, ngày ngày đi lại trên Đại dương. Mới đây một chiếc máy xe hỏa và cả đoàn xe đã nằm trong hầm một chiếc tàu ở Luân đôn đi sang cù lao Christmas, gần Java. Là một cái nhà thờ, chia từng bộ phận đã đi sang Úc châu, rồi từ đây lại đi sang quần đảo Solomon, một chiếc tàu nữa chở ba triệu rưỡi viên gạch để làm nhà. Một chiếc tàu nặng 4.400 tấn, làm tại Wallsend, đã bị tháo ra từng mảnh, đóng hòm kỹ lưỡng, gửi như một thứ hàng thường.

(Tit Bits)

Gương bẳng đá

TRƯỚC khi người ta sáng chế ra gương thủy tinh, những thồ dân trung tâm châu Mỹ đã tự soi mình vào gương bẳng đá. Đó là một thứ đá rất đặc, sắc đỏ, mặt phẳng và bóng lì thường.

(Tit Bits)

Tai hoa chữa khỏi bệnh

TRƯỚC đây, một trận động đất ở Thổ nhĩ Kỳ đã ngẫu nhiên chữa khỏi được người mắc bệnh loạn óc. Bây giờ việc lùn lùn đã lại xảy ra ở nước Anh. Hình như một trận động đất, hoặc một tai họa gì tương tự, rất có ảnh hưởng đến khối óc con người, và một khối óc đã bị hỗn loạn, có thể nhờ sự xúc động rất mạnh mẽ đó mà trở lại lành mạnh.

Hồi Firth of Forth bị ném bom lần đầu, khi nghe tiếng còi báo động, một số bệnh nhân loạn óc tĩnh dưỡng ở nhà thương gần Edinburgh, phải chạy trốn. Trận ném bom ảnh hưởng đến người ốm nhiều cách, nhưng một người khỏi được bệnh. Sau luc đó, người ấy đã dần dần lấy lại trí khôn. Bây giờ đã khỏi hẳn và đã về nhà làm ăn như thường. Năm 1923, ở Crimée cũng xảy ra một chuyện tương tự như vậy; một thạch-tinh rất to rơi xuống gần một làng, gây ra tai họa. Khi những người cứu viện tới chỗ đó, thì thấy một đôi vợ chồng già, xưa nay người ta vẫn coi như bị ma làm mê chứng điên, tự nhiên khỏi hẳn. Bây giờ hàng nghìn tin đồn đến đây cầu nguyện trong chiếc nhà thờ của đôi vợ chồng nêu trên để ghi nhớ ngày khỏi bệnh.

(Tit Bits)

Cù lao Hải-Cẩu

TRONG khi loài người chém giết nhau thi một giống vật vẩn an hưởng hòa bình. Loài hải cẩu ở đảo Pribilofsi, một đảo gồm có bốn cù lao nhỏ, gọi theo tên Gerasim Pribilof, một nhà thám hiểm Nga. Bây giờ đảo đó thuộc về Mỹ, và có hiệp ước cấm không cho tàu nào tới chung quanh đảo trong vòng 60 hải lý, không một du khách nào được tới đảo Pribilof, chỉ có ít công chức và mấy nhà

bác học được ở đây để khảo cứu về loài hải cẩu. Nhờ sự tre chỏ đó mà loài hải cẩu, trước kia đã suýt bị tiêu diệt, nay lại sống yên tĩnh và sinh sản tốt trên hòn đảo.

(Tit Bits)

Thú vật cung biêt danh thuoc te

CON sâu đất, ai cũng biết, có một cái bụng sáng như bụng con đom đóm — chỉ có con cái mới có —, ban đêm chúng ta thường được trông thấy ánh trong đám cỏ. Nhà động vật học Fabre đã nghiên cứu những phong tục của con vật ánh sáng ấy. Ông đã trông thấy nó săn đuổi một giống sên con. Biết lùn nhất là trước khi ăn thịt sên, nó biết tiêm cho con sên mê liệt đi. Nó đến gần con sên, giơ ra hai cái càng nhỏ cong cong và rõ ràng, trích một cách rất chắc chắn lén mình con sên. Trich độ bốn hay sáu cái thì con sên bị té đi, và cứ bị như thế trong hai hay ba ngày, dù thi giờ để con sâu đất uống lấy nước, chứ không ăn hẳn, chỉ hút lấy cái nước trong mình con sên thôi, thứ nước sinh ra bởi cái nọc của sâu đất thâm vào thịt sên. Cái cách đánh thuoc te ấy, và cái cách « tiêu hóa bên ngoài » lùn lùn ấy, tuy vậy, rất thường có trong các loài sâu bọ, và chúng tôi một cơ quan rất tinh xảo.

(D. I.)

Có thể không mặt nạ mà tránh được hơi độc không

KÈ thực ra, thì không có gì thay được một cái mặt nạ có nhà nước bảo đảm, chỉ có thứ mặt nạ ấy mới có thể che chở một cách chắc chắn cho bộ phán hô hấp được. Tuy vậy, nếu bất thịnh linh gấp hơi độc mà không sán có mặt nạ hoặc phải đi qua một vùng nghi có hơi độc, người ta có thể dùng một vài cách chỉ là tạm thời được: đeo những kính kiêu kinh người cầm lái mót (nghĩa là có riabit kin láy mắt), che miệng và mũi bằng một tấm vải ướt, nếu có thể dùng vào nước lâ có pha bicarbonate de soude (thuốc muối) đặc; nếu không có, che mũi và miệng bằng vải len gấp nhiều lần cũng đỡ được.

(D. I.)

Làm cách nào có một cái

hầm trú ẩn ít tiền nhất ?

KHÔNG có những hầm trú ẩn riêng cho từng người bằng bê-tông rất tốn tiền, chúng ta có thể làm một nơi trú ẩn nhỏ ngay trong vườn. Tim chỗ đất không nứt nẻ và không thấm nước. Lúc đào thì che lấp hết những khe hở, nêu có. Rồi dậy lên trên một tấm ván, trên đắp đất, cát dày càng tốt. Chỗ lối vào nên để một quang, treo hai cái màn (hay hai cái chăn) cách nhau độ 1 hay 2 thước.

(D. I.)

Súng 75 có tự bao giờ?

CÁI khi cũ rất tốt ấy, hơn súng 77 ly của Đức nhiều lắm, bắt đầu có từ năm 1892, và cứ mỗi ngày một sửa đổi hoàn thiện hơn lên, do đại úy Deport và trung úy Deville, có hai nguyên soái Langlois và Deloye trung nom. Súng ấy do nguyên soái Billot, thượng thư bộ chiến tranh, ra lệnh cho các sưởng đúc.

(D. I.)

Cách giặt găng da

GĂNG da trắng, dùng bột Blanc d'Espagne chộn lẩn với cám rất nhỏ, sót kỹ vào rồi lẩn đi. Cũng dùng bột Blanc d'Espagne ấy giặt găng da chevreau: nấu cách thủy 25 gr xà phòng trắng che chảy ra trong 100 gr nước. Để nguội rồi cho Blanc d'Espagne đủ cho quánh lại thành một thứ bột. Xô găng vào cái khuôn hay cái tay gỗ, rồi đem bột ấy sát kỹ.

(Junior)

Giong hát và thịt

MỘT nhà khoa học quả quyết rằng ăn nhiều thịt có hại cho giọng hát. Người Anh ăn nhiều thịt hơn hết cả người các nước khác, nên ở Anh cái lợi rất ít người hát hay. Người Ý, trái lại, ăn ít thịt — nhiều khi ăn kem họ chỉ dùng toàn rau và ngũ cốc — nên ở Ý rất nhiều người hát giỏi. Một chứng cứ nữa là tất cả những chim hót hay đều ăn rau hay ngũ cốc cả, còn những chim ăn thịt, như quạ, riều hâu, cò, v.v... chỉ kêu tiếc tán mà thôi.

Người ta ngủ bao nhiêu lâu?

MỘT người thường thường ngủ vào khoảng 8 giờ mỗi ngày. Nếu sống 75 tuổi, thì người ấy đã ngủ tất cả 25 năm.

(D. I.)

áo tắm bể

Khắp các bãi biển, ai cũng công nhận áo tắm Phúc Lai là đẹp, bền, mặc sát săn như in vào người. Nếu, các Bà các Cô chưa dùng qua, xin mời lại 87, phố Huế, Hanoi xem kiêu áo để so sánh với các hàng khác.

PHÚC-LAI

87 PHỐ HUẾ — HANOI

TRÒNG TÌM

Chiến tranh ngày nay

TÀU BAY CHỐNG VÓI TÀU CHIẾN (1)

(Tiếp theo)

CUỘC kinh nghiệm đã chứng tỏ rằng, trong những trường hợp thuyết lý ấy, thi thủy quân không có gì đáng sợ cả. Nhưng các phi công dùng lối ném bom « đâm nhào máy xuống » (bombardement en pique). Trong trường hợp này, tất cả vấn đề lại cần phải xét lại.

Đáng lẽ ném bom đương lúc bay ngang, thi người ném bom lại đâm nhào vút xuống địch; thành thử như vậy người ném bom nhằm đích bằng tất cả máy bay của mình; quả bom gần theo đường của máy bay mà vứt xuống, như vậy sự nhằm đích sẽ được dễ dàng hơn. Mà lại càng dễ hơn nữa, vì quả bom khi ở máy bay rơi ra, không những có cái sức mạnh riêng của nó, lại còn thêm cả sức mạnh của đòn bay nữa. Quả bom sẽ di nhanh hơn, và sẽ có một sức mạnh có thể tai hại cho cái đại bọc sắt của các tàu chiến.

Thật ra, trong thực hành, thi còn nhiều ảnh hưởng nữa, mà chúng tôi chỉ mới trình bày sơ lược. Một đáng khác, một máy bay ném bom hạng nặng mà đâm xuống như vậy, máy cần phải bền vững lắm mới được. Lúc đâm xuống càng nhanh bao nhiêu, thi lúc bay lên, lại phải theo một đường vòng rộng và dài bấy nhiêu, chứ không thể dựng đứng hẳn máy mà bay lên ngay được. Dụng đứng quá thi cánh máy bay sẽ bị xé rời ra, và nếu cánh chắc có thể chống lại được, thi cơ thể của người phi công cũng không chống lại được cái sức « đập » ấy. Bởi vậy, cho nên những máy bay chuyên môn dành riêng cho việc đâm xuống ấy, đều có những cơ quan riêng để hâm bớt cái sức nhanh lại. Tuy vậy sức nhanh ấy cũng đã đáng sợ rồi: thường không bao giờ kém 400 cây số một giờ, nếu con đường đâm xuống không chêch quá đường đứng thẳng 60 hay 70 độ. Tất nhiên con đường đứng hẳn chỉ ở trong phạm vi lý thuyết mà thôi. Không nên cố đâm máy xuống theo sát con đường đứng đứng quá.

Trong những cuộc không chiến ở Na-uy, quân Đức dùng rất nhiều lối ném bom đâm nhào máy ấy. Những đội máy bay riêng, gọi là « Stukas », đã tỏ ra rất lợi hại và nếu những quả bom hạng lớn nhất cũng chưa

1 — Trong số trước, nhà in xếp lầm-lì « Tàu bay chống với tàu ngầm », vậy xin lỗi chính cho đúng.

thì đánh dám các chiến hạm lớn của Anh được, thi trong nhiều trường hợp, những máy bay trên đã có thể làm bị thương các chiến hạm ấy được, nghĩa là đánh phá những cơ quan ở phía trên mặt tàu. Còn những diệt ngư lôi hạm, thi chỉ bị súng sát nhẹ thôi, vì công dụng của súng cao xa đặt trên những tàu ấy.

Nói tóm lại, trong cuộc thủy không chiến, chỉ có cách ném bom đâm máy xuống là tỏ ra lợi hại. Cách ấy sẽ bớt công hiệu dần đi, nếu tàu chiến càng ngày càng thêm nhiều súng cao xạ lớn, nhỏ vào. Hiện giờ, một cuộc công phá bằng tàu bay cũng đã phải trả giá đắt lắm rồi. Tàu bay ném bom phải lần lượt qua những tầm súng cao xạ hạng 130, 90 và 47, và những súng liên thanh hạng nặng, ném lên trời từng lớp cao thấp khác nhau hẵn cả một cái mảng lửa và sét.

Cuộc chiến tranh ở Na-uy đã làm thiệt hại lớn cho không quân Đức. Mà những sự thiệt hại đó khó mà bù lấp ngay được, vì ném bom đâm náo máy xuống cần phải có những phi công giỏi, chọn lọc kỹ và tập luyện rất công phu. Rất ít những người dù tư cách, và luyện tập cho họ được thành thạo cũng mất rất nhiều thi giờ.

(theo Ric Rac)

THƯ TÍN

KHI ta muốn báo một việc xảy ra, nhận hay từ chối nhời mờ, gửi một vài lời chúc mừng hay chia buồn, ta có thể viết lên trên một tờ « carte de correspondance » hay dùng một tờ danh-thiệp — Những thư như thế có tính cách chung và bỏ được những câu đầu thư (en-tête) cùng là những câu cuối thư.

NHỮNG giấy dùng trong khi có lang phải sơ sài và nghiêm trang, không trang hoang, có viền đèn. Chỉ được để có mình địa-chỉ thời, và in ở bên phải trang giấy. Bề rộng của viền đèn to nhỏ tùy sự để lang. Khi gán hết chỗ, ta có thể dùng giấy漫 xám hay màu tim chung quanh có một viền đèn nhỏ.

TRONG những thư-lờ buôn bán hay công việc, ngày viết phải để trên đầu thư và về bên phải. Trong những thư khác, ngày viết để dưới chữ ký. Trong những thư không có in sẵn địa-chỉ trên giấy, ta nên nhắc lại địa-chỉ của ta.

Thể-Hung

Ai có nhà và đất
ở Hanoi hay các tỉnh
muốn bán, biến thư hỏi :

M. Long

18, Amiral Courbet Hanoi

NGÀY NAY NÓI CHUYÊN

— Tôi có một câu chuyện riêng muốn nói với chị, không biết chị có giữ kín cho được không ?

— Được, chị cứ tin ở tôi, tôi là một người rất kín đáo. Con Lan nó chưa hoang dã mà tôi có nói với ai đâu ! Cho đến chị là một người bạn thân của tôi mà cũng không bao giờ tôi nói.

Bàng ngọc Hồ, Plantation Mimot — 1) Vì thấy vợ chồng người con cả ở trại gác với mẹ (tỷ dụ : người vợ thì lăng loán chửi cả mẹ chồng mà người chồng lại cậy quyền là anh đê đánh các em vì các em nói lạt vợ mình khi chửi mẹ, mặc dầu mấy người em dẫu khôn lỏi) tất cả các em và cả người chị cả nứa muôn lầm giấu truất quyền con trưởng Hai vợ chồng người anh trước pháp luật phải làm thế nào cho có hiệu quả ? Mấy người em trưởng thời gian sẽ đem lại cho người anh sự phải nhưng vô lý trọng ?

Có cần phải đến người mẹ không ? Người mẹ làm giấu truất quyền một mình có được không ? Và phải làm thế nào ?

— Người con trưởng bao giờ cũng là con trưởng, không có thể truất quyền làm con trưởng, thí dụ như quyền ăn hương hỏa được.

Nhưng ngoài cái quyền ăn hương hỏa ấy, con cả cũng như con thứ, có quyền gì đâu mà truất. Khi cha đã mệnh vong, thi bà mẹ, và chỉ có bà mẹ, là có quyền thay cha mà quản trị trong nhà ; người con trưởng không có quyền gì hết.

2) Người mẹ có quyền, chia gia tài theo ý mình không ?

— Người mẹ không có quyền chia gia tài của chồng theo ý muốn của mình, nhưng nếu người mẹ không bằng lòng chia, thi lúc sinh thời người mẹ, con cái không được chia.

3) Chia gia tài theo pháp luật nghĩa là chia bằng nhau không phân biệt trai gái hơn kém, nhưng người con trưởng có lòng tham muốn đòi phần hơn mà không ký giấy chia gia tài. Như thế ta có thể đồng họ được không ? Và nếu không thì làm cách nào cho được ôn hòa để xong việc cho sau này khỏi lôi thôi.

— Nếu người mẹ băng lòng, bà có quyền đem chia gia tài và được giữ lấy một phần dưỡng lão. Chia gia tài cần phân biệt hai trường hợp. Nếu cha đẻ lại chúc thư, thi chia theo chúc thư. Nếu không có chúc thư thi gia tài chia đều cho các con trai con gái, người con cả không đòi phần hơn được. Nhưng nếu có của hương hỏa thi chỉ có người ấy được hưởng.

vẫn cứ thẳng tay buộc tội. Trong những trường hợp ấy mình phải làm thế nào để minh oan nếu mình không mượn thầy kiện ?

— Nếu oan uồng trong việc kiện tụng, thi đã có tòa Thượng thẩm xét lại. Nhưng nếu đến Thượng thẩm mà vẫn bị oan thì đánh chịu, chả còn cách nào minh oan được, trừ khi tìm ra chứng cứ gì rõ rệt. Thầy kiện cũng không giúp ích gì cho mình hơn, nếu mình không có chứng cứ gì rõ rệt. Ở đời, mặc oan là sự thường vẫn có, nhiều người không may mắn bị như thế.

2) Tôi có dan dia với một người con gái. Hai đứa chúng tôi tha thiết yêu nhau nhưng vì tình cảnh bất đồng, gia đình không cho phép kết hôn. Vậy tôi phải tình thế nào, và tình hay vị hiếu và có thể nào làm cho tình hiếu vẹn toàn không ?

— Việc đó chỉ tùy ở ông xét minh có đủ điều kiện gای dựng được gia đình hay không. Nếu tình hiếu vẹn hai thi tất nhiên là tốt hơn, nhưng nếu không được thế, thi lấy người minh yêu cũng không phải là bất hiếu. Chữ hiếu rộng rãi chứ không phải cứ vâng lời cha mẹ trong bất cứ trường hợp nào mới là hiếu đâu.

V. Cai Hanoi — 1) Người yêu tôi và bạn tôi có chuyện bất bình với nhau. Vào trường hợp khô khát áng (conflicts de devoirs) tôi phải xử thế nào cho hai người đều được vừa lòng ? Vì nếu không khéo, tôi sẽ mất một người trong hai người.

— Cách tốt nhất là tránh cho hai người đừng gặp nhau. Đó là một việc rất dễ dàng, nếu sự đan hòa không thành. Có thể là một trường hợp khó xử, trước khi tìm được cách giải quyết, nhưng không phải là một cuộc « xung đột các nghĩa vụ » như ông tưởng đâu !

2) Người tôi rất khỏe mạnh, vạm vỡ. Tôi lại tập thể thao luôn. Song không hiểu tại sao đã có tôi hơn một năm nay đến giờ, tôi cứ phải mang một bệnh ngứa (chỉ từ thất lung trở xuống) thực là khó chịu. Mỗi khi ngứa thi tôi phải gãi thật mạnh, và sau kia tôi thi da bị sứt rách nhiều chỗ hay nổi mụn lén, song không có mủ bao giờ. Nhìn thế là thế nào và dùng thuốc gì hay làm cách nào cho khỏi được ? Tôi đã dùng rất nhiều thứ thuốc, hoặc tây, hoặc ta.

— Sự tập thể thao và sự ngứa không có liên lạc gì với nhau cả, nghĩa là ông vẫn tập mà vẫn có thể ngứa được. Phải tìm căn nguyên sự ngứa ấy ở đâu, hoặc do bệnh ngoài da, hoặc do máu xấu. Cách tốt nhất là đến hỏi thầy thuốc ; ông còn đợi gì nữa ?

C. L. B. H. à Vinh (Bến Thủy) — Minh yêu một người con gái. Nhưng trước khi ấy, vì thân nhau quá, em gái và bạn người ấy đã yêu minh. Bây giờ họ mới nói cho minh biết. Vậy nên xử trí cách nào ? Biết rằng người minh yêu rất tốt, rất đáng thương, nhưng vẫn chưa muốn cho minh hay rằng có yêu lại minh hay không ?

— Những câu hỏi về loại này gần thành những lời vẫn vơ. Đôi khi có một chút tự phụ dấu sau sự hối lỗi. Thực ra, có cần phải đem những điều ấy hỏi kẻ khác chăng ? Lòng minh chẳng là người dẫn dụ khôn khéo và tinh thông nhất đó sao ? Bởi vì chính minh ở trong cảnh ngộ và biết rõ những uẩn khúc hơn ai hết.

(Xem tiếp trang 14)

BU'Ó'M

(Tiếp theo)

THU cầm lấy tờ báo và xem chỗ khác; nhân lúc Mỹ và Hợp mải nói chuyện, nàng đọc đi đọc lại đoạn nói về vụ biến thủ hình như sẽ thấy rõ được sự thực trong mấy giòng chữ vẫn tắt.

Thu gấp tờ báo đưa trả Mỹ, rồi lén gác về phòng khóa cửa lại. Nàng ra phía cửa sổ khép bớt cánh cho trong phòng đỡ sáng, và cái cử chỉ ấy nhắc nàng nhớ đến đêm hôm thứ bảy lúc Trương ngừng xe nhìn lên.

— Minh phải làm gì bây giờ?

Nhung nàng không biết chí ra sao, vì không biết rõ Trương ở đâu và chàng định trốn mãi hay chịu ngồi tù. Nàng tức Trương không bảo gì cho nàng biết cả.

— Nhưng anh ấy bảo thế nào được minh.

Nghĩ vậy, nàng lại tiếc rằng tình cảnh Trương không cho phép Trương gặp nàng. Sau cùng Thu lại nghĩ Trương không muốn cho mình biết, không cần gì mình nữa, chứ không phải vì tình cảnh bắt buộc. Một lúc lâu, Thu ngồi dậy chạy ra mở cửa sổ chống tay nhìn xuống đường như tìm tòi.

— Phải đấy, chỉ có cách ấy anh ấy mới gặp được minh. Chắc mấy tối trước anh ấy đến. Sao minh không nghĩ ra ngay.

Tối hôm ấy, nàng bập đèn, mở cửa sổ ngồi đợi. Nàng coi như cái tội phải ngồi tù như thế suốt mấy giờ đồng hồ, song nàng phải cố đợi và cho đó là một sự bắt buộc, một bỗn phận. Quá mười một giờ, Thu mệt lả không sao gượng được nữa. Nàng đóng cửa một cách giận dỗi; nàng tức sao Trương lại không đến, làm như chính Trương đã bảo nàng ra đợi ở cửa sổ và đã sai hẹn với nàng. Cánh cửa đóng mạnh đập vào ngón tay khiến Thu càng giận thêm. Nàng nắm gục mặt xuống gối, lầm bầm :

— Thế này thì mình đến hoà diên mất.

Thu trù nước mắt khóc thòn thức rồi một lúc sau ngủ thiếp đi vì mệt quá.

Sáng hôm sau, Thu vội mặc quần áo chỉnh tề để ra đi bất kỳ đi đâu; chỉ có cách ấy Trương mới gặp được nàng; có lẽ Trương đương đứng nấp ở đầu phố để đợi nàng ra là đi theo. Thu không nghĩ gì đến việc bên thủ và cũng không tự hỏi xem tình yêu đối với Trương tăng hay giảm; nàng chỉ biết có một điều là không thể lui được nữa, mãi mãi sẽ bị lôi kéo vào cuộc đời Trương, và mỗi hành vi của Trương đều có liên can đến nàng.

Xuống nhà dưới, mẹ nàng và bà Bát cũng sắp sửa ra hiệu Gô-da. Bát đặc dì Thu phải cùng đi và khi ngồi trên xe tay nàng có ý thỉnh thoảng nhìn lại sau xem có thấy Trương

theo không. Lúc ở hiệu Gô-da ra về, Thu thoáng thấy trong gương có hai con mắt nhìn nàng. Thu giật mình quay lại, không thấy ai, nhưng linh trí của nàng bảo rằng thế nào cũng có Trương đứng đâu đấy. Biết ý, nàng đi sang bên kia cầu thang và trông ngay thấy Trương đứng lần sau cái máy hát. Thu dừng lại, dù ghen nhau Trương một lúc chưa biết xử trí thế nào. Bỗng nàng thấy Trương vội vã quay mặt cúi nhìn xuống tủ hàng. Thu biết là bà Bát và mẹ nàng đã gần tới nơi.

— Về thôi con.

— Vâng, mẹ trả tiền chua?

Nàng theo mẹ và bà Bát ra phía cồng bên rồi thuê ba cái xe tay. Lên ngồi trên xe rồi, Thu vẫn phảng phất thấy hình ảnh hai con mắt Trương theo đuổi nhìn nàng. Thu sợ hãi về cái vẻ khắc thường trong hai con mắt Trương nhìn nàng lúc này; hình như có một sự rất không hay sắp xảy ra: Thu có cái cảm tưởng rằng Trương nhìn nàng lần này là lần cuối cùng và sở dĩ Trương tránh đề cố gặp mặt nàng chỉ vì một lẽ rất rõ rệt là muốn trông thấy nàng một lần nữa trước khi liều thân.

— Có lẽ thế chàng?

Nàng giật mình quay lại nói với mẹ:

— Chết chúa, con quên chưa mua cuốn sách dạy làm bánh. Mẹ và dì về trước. Con quay lại một lý do con về sau ngay.

Xuống xe trả tiền, rồi Thu chạy thẳng vào chỗ đứng lúc nãy gần cầu thang. Nàng hồi hộp nhìn ngang nhìn ngửa.

— Lời anh ấy đi rồi.

Nàng đi lại chỗ cái máy hát và mừng rỡ thấy Trương còn đấy. Trương đưa mắt nhìn về phía sau nàng có ý tìm bà Nghị và bà Bát. Thu lắc đầu lầm bầm nói :

— Đì rồi.

— Sợ đứng đấy gặp người quen, Thu lấy mắt làm hiệu báo Trương theo mình lên gác. Nàng lại đứng gần cái tủ kính bày đồ chơi trẻ con, đợi Trương. Lúc ấy trên gác vắng khách mua hàng. Một lúc sau, Trương đến đứng ngay bên cạnh Thu. Hai người cùng nhìn vào trong tủ kính, chăm chú ngắm nghía mấy con búp bê. Thu thấy những nỗi buồn, giận Trương từ trước tan đầu mắt cả; lòng nàng êm ả hẳn lại, chỉ còn tràn ngập tình thương một người đã khỏe sở vì quá yêu minh. Nàng khẽ nói :

— Em có thể chạy được dù số tiền đê trả lại người ta.

Trương đáp :

— Không, anh không cần tiền. Tiền làm gì bây giờ nữa.

Thu hiểu lầm ý Trương nên sợ hãi vội nói :

— Em chỉ xin anh có một điều là dấu thế nào đi nữa anh cũng đừng liêu huỷ thân anh đi.

— Không, anh sẽ vào tù. Anh không cần tiền vì có tiền bây giờ cũng vô ích; dẫu nào thì việc xấu cũng đã xấu rồi.

— Sao anh lại làm việc ấy?

Trương trả lời vẫn tắt :

— Không biết.

— Anh chỉ làm em khổ. Tức cả mình.

Trương cau lông mày quay nhìn Thu và giận ứ lên cồ :

— Thế à! em khổ thì thôi đi.

— Anh!

— Nhưng đã bảo quên anh đi. Anh là một thằng khốn nạn. Không xứng đáng.

Có tiếng chân người bước lại gần. Trương ngừng bất. Thu chỉ vào con búp bê nhơm đặt nằm trên chiếc giường gỗ :

— Hay ta mua con búp bê này, khâu quá nhỉ.

Trương nói :

— Con kia xinh hơn.

Một người đầu bà giặt con đi ngang qua đấy. Khi người ấy xa rồi, Thu nói :

— Cần gì xứng đáng.

Trương lấy làm hối hận lúc nãy đã giận Thu. Chàng cũng không hiểu tại sao lại giận Thu một cách vô lý như thế được. Trương dịu giọng nói :

— Anh xin lỗi Thu về hết cả những tội của anh từ trước đến nay. Ngày mai anh vào tù. Nhờ em, anh ở tù được dễ chịu. Anh không cần gì cả. Cần gì... chỉ có tình yêu của em là đáng kể. Thôi anh đi...

Thu hấy còn lo sợ. Nàng mang máng thấy trách nhiệm về cả phần nàng nếu Trương liều tự vẫn, nên nàng muốn biết chắc cho yên tâm hẳn :

— Anh cam đoan với em...

Trương hiểu ý ngay nên vội mỉm cười nói :

— Anh xin cam đoan.

◆
Trương toan quay đi, bỗng Thu khẽ gọi lại :

— Anh!

Trương đợi nhưng không thấy Thu nói gì. Chàng hiểu là Thu gọi lại cốt để nhìn minh một lần nữa. Thu giơ tay nắm lấy bàn tay Trương, ngập ngừng rồi :

— Anh cứ tin là đến thế nào đi nữa em cũng vẫn...

Trương vội ngắt lời :

— Thời em đừng nhắc đến nữa. Anh van em. Hai người yên lặng nhìn nhau một lúc lâu

TRẮNG

tối Trương quay dì bước vội xuống cầu thang.

Trương định mai dì chuyển ô-tô-ray xuống Hải-phòng nộp mình vì chàng không muốn để người ta giải từ Hanoi về Hải-phòng. Trong mấy hôm chàng đi lại chơi bời ở Hanoi rất dường hoảng vì chàng cho rằng nếu trốn tất họ bắt được. Chàng chỉ hết sức tránh những chỗ quen thuộc xưa nay. Có lúc chàng nhìn đội xếp mỉm cười ngầm nghĩ :

— Ai bắt làm gì một người đi ở ngoài phố, tự nhiên như không, rất lương thiện. Nhưng sở dĩ mình tự nhiên được chỉ vì mình không sợ bị bắt.

Tối hôm ấy Trương định đến một nhà xăm ở gần ga thuê buồng ngủ để mai ra ga cho tiện. Đến đầu phố Colomb, Trương chợt gặp một gái giang hồ có ý muốn bắt chuyện. Chàng với vàng rảo bước đi nhanh. Đì được một quãng, Trương quay trở lại; chàng thấy nét mặt người con gái hơi quen, nhưng không nghĩ ra được là ai. Người con gái nhìn chàng có vẻ ngượng và một lúc mới khẽ nói :

— Cậu còn nhận ra được tôi?

Nghé tiếng nói, Trương nhớ ngay ra là Mùi, một cô hàng xén ở cạnh nhà trọ, chàng đã quen mấy năm trước, khi chưa dỗ tú tài.

— Cô Mùi...

Chàng ngừng lại vì chưa biết nói với Mùi theo giọng nào, vẫn đứng dẫu nhớ đời với một cô hàng xóm cũ hay lời lá như dối với một gái giang hồ.

Mùi nói :

— Nhìn mãi, em mới nhận ra là cậu Trương ở trọ học bên nhà cụ già. Trông độ này...

Trương ngắt lời :

— Độ này tôi giày đi nhiều.

Chàng nhận thấy tiếng « em » Mùi vừa tự xưng và biết là không nên coi Mùi như cô hàng xóm ngày trước nữa.

— Chẳng may khi gặp gỡ người cũ. Ta vào đây nói dăm ba câu chuyện. Mùi nghĩ sao?

Trương thấy hai mắt Mùi sáng hẳn lên và chàng thoáng nhớ lại hình ảnh cô hàng xén vui tươi vẫn mỉm cười với chàng mỗi lần chàng đi học về qua nhà. Nhưng lúc này chàng rủ Mùi đi chỉ vì thương hại, chỉ vì sự liên cảm tự nhiên của hai người quen biết nhau từ hồi còn ngày thơ, trong sạch, giờ cũng bị đời làm sa ngã; chàng không có ý thèm muốn về vật dục vì không hiểu tại sao bao giờ chàng cũng lánh xa những gái gặp đêm ở dọc đường; cũng người ấy nếu gặp ở trong xăm hay nhà chứa thì chàng không thấy ghê tởm nữa.

Trương dì mấy bước phải ngừng lại đợi Mùi. Chàng sững sốt thấy Mùi chống một tay vào cạnh sườn dì khập khẽ, nửa người trên nghiêng về một bên. Trương nghĩ thăm :

— Đi với một con dĩ què. Vô lý.

Chàng đã toan lấy một đồng bạc rúi vào tay Mùi rồi bỏ đi. Tuy nghĩ vậy nhưng khi nói với Mùi, giọng chàng lại trở nên ngọt ngào và âu yếm :

— Em làm sao thế?

— Cái chân em phải không? Nhiều truyện lầm.

Hai người đi ngang qua một quang tối. Trương thấy Mùi đi sát vào người chàng tim chõi tura. Chàng giơ tay nắm lấy cánh tay Mùi :

— Cũng vì cái chân em, mới « tã » như thế này.

Trương bất giác ngãi thăm :

— Anh cũng vậy.

Mùi kẽ lẽ :

— Mới năm ngoái em, còn làm « đăng sơ » ở Hải-phòng.

— Ở Hải-phòng.

— Vâng, ở Hải-phòng, có gì mà anh lạ.

— Không. Mai tôi cũng đi Hải-phòng để...

— Đề làm gì?

— Đề vào năm nhà dà cho biết.

Mùi thích vào sườn Trương một cái :

— Đua mãi. Đề em kẽ cho nghe. Thế rồi em đi Saigon. Em bị bệnh phu, ăn mãi gao mỳ vào. Chưa khỏi thì lên một cái nhợt bị co gân.

— Giờ còn đau không?

— Hết đau rồi. Mới bị đau chết cha chết mẹ. Giờ thì hết đau nhưng hôm nay dì nhiều lại thấy rúc chối. Như hôm nay chả hạn.

Mùi thấy đã đến trước một hiệu cao lầu mà Trương vẫn dùi nàng đi thẳng. Nàng đi

chậm lại, miệng nói, mắt nhìn vào trong hiệu :

— Em đi từ sáu giờ tối...

— Nghĩa là Mùi chưa ăn gì cả. Hay ta vào đây dã.

Trương hơi ngượng vì chưa lần nào như lần này chàng đi với một gái đêm ăn mặc tối tần bần thiu mà lại què chân nữa. Chàng nói cao giọng :

— Thế nào, chắc Mùi mỗi chân lâm phải không. Rõ khò, dàn bà dì bộ không quen có khác, lè không nói.

Nghé Trương lầm nhầm đọc các món ăn, Mùi thấy nước rải ra đầy mồm. Nàng ngượng không dám nuốt mạnh sợ Trương nghe thấy. Nàng nói :

— Độ em ở Saigon, vào Chợ-lớn ăn món ba ba tần, ngon quá.

Nói đến hai chữ « ngon quá », nàng xuýt xoa chép miệng một cái và nuốt trôi được chỗ nước rải.

Trương no nên chỉ gấp cầm chừng, ngồi nhìn Mùi ăn một cách ngon lành :

— Em ăn nứa di chứ. Ăn bao nhiêu cũng được. Độ này anh kiếm được nhiều, không ăn cũng phí.

Chàng nghiêm ra cứ mỗi lần lấy giọng âu yếm nói với Mùi một câu thì lòng chàng lại nao nao cảm động thương Mùi hơn lên một chút.

Trương vụt nghĩ ra một điều ; chàng nhìn quanh và thấy trong hiệu lúc đó bắt đầu đông khách nên bảo Mùi :

— Ta đi thôi.

Chàng đưa Mùi đến thuê một buồng chính ở cái nhà mà trước kia chàng đã đi qua một lần hôm bỏ Thu về Hanoi. Đầu hôm ấy là đêm bắt đầu cuộc đời ăn chơi liêu linh của chàng và đêm nay là đêm cuối cùng trước khi bước vào nhà tù.

Chàng gọi bồi bảo lấy rượu sâm banh, vì chàng định uống cho say sưa không biết gì nữa. Chàng hỏi Mùi :

— Hỏi thật, Mùi có muốn bỏ cái đời... cái đời Mùi hiện dương sống không?

Mùi hối ngạc nhiên, nhưng thấy vẻ nghiêm trang của Trương nên nàng không dám gióng dùa :

— Muốn lắm chứ. Muốn nhung đời nào bỏ được. Chàng có cách gì.

— Có một cách là Mùi có tiền, có đủ tiền dì buôn bán nuôi thân.

Trương rút ví kiêm lại số tiền rồi lấy ra ba tờ giấy hai chục. Mùi chăm chú nhìn và không hiểu Trương lấy tiền làm gì, nàng không thể tin là Trương sẽ cho nàng số tiền ấy.

Trương đặt ba tờ giấy bạc hai chục vào bàn tay Mùi :

(Xem tiếp trang 18)

NHẬT-LINH

VUI CU'O'I

Của Ngô nguyên Lãng

Ý tốt

CHA — Thế nào, con có được phần thưởng gì không?

CON (lười nhung lém) — Thưa cha, năm nay ông Đốc có ý tốt không phát phần thưởng cho ai cả, như thế học trò được bình đẳng, và không ai ganh tị ai được nữa.

Còn ở đâu nữa

NHÀ BƠI LỘI — Tôi bơi qua Hồ Tây vừa vãn hết 45 phút.

— Ô, thế thì giỏi quá! nhưng ông tập bơi ở đâu thế?

NHÀ BƠI LỘI — Tôi tập ở dưới nước chứ còn ở đâu nữa!

Quên rồi

KHÁCH — Bồi, thức ăn đâu, bắt tôi đợi đến bao giờ?

BỒI — Nhưng thưa ông, ông dùng những món gì kia ạ?

KHÁCH — Tôi chờ lâu quá thành cưng quên mất không nhớ đã gọi những món gì!

Tài bắn

VỢ — Sao minh vẫn bắn vung lầm mà lần này lại được nhiều chim thế!

NHÀ BÌ SẴN — A có gì lạ, quăng đồng nhiều chim đến nỗi mỗi khi tôi nhảm con két thì lại bắn được con vịt giòi, mà mỗi khi tôi nhảm con vịt giòi thì lại bắn được một con két.

Phát minh

— Tôi mới phát minh được một điều rất hay!

— Điều gì vậy?

— Thay vào cái còi, tôi sẽ cho đặt ở mỗi cái ô-lô một cái kèn hát để nó luôn luôn bảo người đi đường: « Muốn khôi chết chết thì đi sang bên phải ».

Kiếp sau

— Sau này anh thích làm kiếp gì?

— Tôi thích sẽ được làm kiếp sên hogn kiếp ốc.

— ! ?

— Vì ốc và sên đều có nhà săn đe ô, không mất tiền thuê, không bị chủ nhà tăng giá, và nhất là không phải nộp thuế đất.

Lời con trè

MẸ — Mày không biết xấu hổ, lao chua thay tay ai bần thiu hồn tay mày!

CON — Mẹ làm rồi! Chắc mẹ chưa trông thấy tay anh bêp.

Vì thế

THÀY — Anh là đồ tồi, đồ ngu, chẳng hiểu một lí gì cả!

TRÒ — Thưa thầy hình như vì thế mà thằng con mới cho con đến đây để học ạ!

Của Nguyễn-Dĩnh

Phát tài... con khỉ

CHỦ SÓNG BẮC — Kia, quan báu ái đâu thế? có phát tài không?

BANG HÍT — Phát cái con tiếu, từ khi vợ tôi giới thiệu nói ông, thì tôi đã bán hai ngôi nhà của bố vợ và ba bạn thuê két rồi.

Ngu lầm (có thật 100/100)

Trong trại lính, cai X. dag một tên lính nhà quê. Thầy hỏi anh ta:

— Gì là xép hàng sáu hở anh?

LÍNH (chứng thạo tiếng tây lầm) Bầm, colonne par six q.

CAI X. — Mày dám giở tiếng tây thãi với ông à, đồ ngu như lợn ấy. Mày phải nói là « cơ lôn ba xích » chứ? nghe chưa?

Lời trè

MẸ — Con xem, mẹ đã heo lời thách dag mua xuống ám tí cho thầy con một cái nhà và hai nàng hầu trè đẹp.

CON — Thế mẹ không ghê à?

Con không dám nhận

Quan lòa nhìn lòi nhán thương hại:

— Trong mười năm, mày chịu khó cải tà quy chính, rồi mân hạn lao sê xin nhà nước cấp tiền cho.

TỘI NHÂN (cảm động) — Bầm, bãy giờ, con còn sống đâu mà nhận tiền cùa quan lớn, hén nay con đã 76 tuổi rồi.

Ngõ gù

BA HOA — Hé mới đổi một cái ô tô kiểu Citroen tám chỗ ngồi còn mới nguyễn...

TU LỢN — Ủi chà, huynh chơi ngông nhỉ!

— Không, đέ đổi xe ô tô bằng mā xuống cho mợ nó đây chứ.

Lần theo thời sự

— Các a, Nhật giết một nghìn quân Tàu, Tàu giết một nghìn quân Nhật; phi cơ Nga ném bom xuống đất Phản, quân Phản bắn súng cao xạ lên phi cơ Nga; Đức đánh đắm mười chiếc tàu của Anh Anh đánh đắm mười chiếc tàu của Đức.

— Ủ, ở đời có đi có lại mới loại lòng nhau.

Thành phố thấp đèn xanh lập phỏng không.

Một chính phủ viết thư cho chính phủ.

— Anh ơi, phòng không canh vắng, em đợi anh với ngọt đèn hui hắt.

Chinh phu tuong vong minh da tro nen thi si.

— Anh a, những người lính bị lử trận đều cần nặng.

— Họ vận động luân, lúc còn sống thân thể họ cứng cáp, thảo ráo cần chả rặng.

— Không, họ cần nặng chỉ vì người họ chưa những viên đạn quân địch bắn.

Giấy khan.

Một nhà triều phú kia đổi giấy bạc thật xuống ám phu cho lò liên liêu. Vì giấy bạc thật khó nhỏ hơn giấy bạc ta thường đổi khi cũ g.

Sinh hoạt dài đở.

Cái gì cũng gấp hai, gấp ba, Thảo nào, Xã Xê láy hai vợ, Lý Toét láy ba vợ.

Nhà nước bắt buộc các nhà buôn phải kê giá hàng của mình bán. Vừa được lệnh ấy, Tân Dân hiệu kê giá như sau này :

Tienda thuỷết thứ bảy : 6 xu.

Tao dân tạp chí : 0p25 (không phải số đặc biệt)

Phô thông bán nguyệt san : 0p25
Những tác phẩm hay : vô giá.

Bệnh đau màng óc hồi đó đang lan ở một vài lính xú Bắc-kỳ.

Một ông lang băm đã tìm ra nguyên nhân bệnh ấy. Ông lang băm nói rằng:

« Tưởng giới Thạch suốt ngày suốt đêm tìm mưu tìm chước đánh quân Nhật. Tưởng suy nghĩ đến nát óc. Cho nên Tưởng đau óc. Tưởng láy bệnh cho dân Tàu. Dân Tàu láy sang dân Bắc-kỳ. Nguyên nhân bệnh đó. »

Một vài trường tú ở Bắc-kỳ phải đóng cửa vì :

1) Học trò nghèo thôi học vì khan giấy.

2) Học trò giàu đau màng óc.

Tin cuối cùng : các thầy giáo đã bắt đầu thấy đau màng óc vì không có ai giả tiền học.

Nguyễn-Giác

N.N. nói chuyện

(Tiếp theo trang 14)

Tàn Sanh, Huế — 1) Về sự thảm sát có hại, vậy khi trước tôi làm lỗi, bây giờ tự biết ăn năn, vậy về sau có khởi sinh ra chứng bệnh gì không? Và để phòng cách nào?

— Thủ đâm có hại nhất cho bộ thần kinh và có ảnh hưởng rất xấu cho tâm tình người. Có hại về cơ thể ít thôi; có sách nói rằng người đến tuổi dậy thì mà thủ đâm thường không có gì đáng sợ cho sức khỏe. Vậy chỉ về mặt tinh thần và bộ thần kinh là bị thương tồn. Nhưng chính vì thế cái hại càng nguy hiểm hơn. Ông đã bỏ được thói xấu ấy rồi là một điều đáng mừng. Nếu sự dại dột trước kia của ông chưa sinh ra bệnh gì trong người ông thì ông không cần gì phải lo nữa: ông đã thoát nạn rồi.

2) Ăn cơm xong nên uống nước liền, hay thang thă hág uống, phương pháp nào tiện hơn.

— Nước uống, nhất là nước nóng, có tính cách giúp cho sự tiêu hóa thêm. Vậy uống ngay sau lúc ăn cơm rất tốt. Cái thói quen của ta ăn cơm xong là uống nước cho ta thấy rõ đó là một sự cầu ich về phương diện vệ sinh.

Lương Sinh, Hà Đông — 1) Tôi vừa viết xong một truyện dài. Tôi muốn đem đến bán cho nhà xuất bản (hoặc Lê Cửu g, hoặc Hương Sơn). Vậy phải cần những điều kiện gì nhà in mới thuận mua. Quyền truyện mà có giá trị thì thường thường nhà xuất bản trả bao nhiêu? Mong ông là người đã từng trả nhiều trong läng bài chí để giúp đỡ tôi khỏi bị sa vào cảnh trót lọt khổ sở những chủ nhà xuất bản.

— Một tác phẩm, muốn được người ta nhận xuất bản, không cần điều kiện gì khác, ngoài sự bằng lòng nhận của nhà xuất bản. Điều này tự nhiên, vì không ai có thể bắt buộc người ta nhận hay không được. Giá trị một tác phẩm, về mặt văn, thì không biết thế nào mà phải được; về mặt buôn bán, thì tùy ở nhà văn đã nổi tiếng hay không, và tác phẩm bán chạy hay không. Đối với nhà văn mới, điều kiện thường là thế này: nhà văn được 10%, về cái giá bán, ví dụ quyền truyện bán 0p50 thì nhà văn được 5 xu một quyền bán. Đối với nhà văn đã có tiếng, và sách có thể chắc chắn bán được, thì có khi hơn chát nữa: 11 hay 12%. gđ đó. Đó là những điều kiện thường, còn do sự thỏa thuận đôi bên có thể định khác được. Ở bên ta, có nhiều nhà xuất bản tham lam quá, và họ tham lam thế được cũng là vì phân nhiều nhà văn cần tiền, và không biết bảo nhau cùng bệnh vực quyền lợi của mình.

2) Một truyện ngắn hay một bài thơ gửi đến một tờ báo. Nếu đăng rồi, nhà báo có gửi tiền nhuận bút cho tác giả. Ông chủ nhiệm thường trả cho tác giả một truyện ngắn bao nhiêu tiền; và một bài thơ bao nhiêu?

— Thường thường, thì có đồng bài là có trả tiền. Số tiền nhuận bút nhiều it tùy theo cái tài của tác giả và tùy từng nhà báo. Đại khái một truyện ngắn từ 3p đến 5p.00, có khi 7, 8 hay 10p, tùy dài ngắn và tài năng. Mỗi tờ báo có một giá riêng. Cũng có khi đăng mà không trả tiền, vì tác giả yêu cầu thế (sẽ lấy tiền thì họ không đăng), hoặc nhà báo muốn khuyến khích nhà văn mới mà đăng cho.

(Xem tiếp trang 18)

CÓ CỨNG

MÓI DỨNG

DẦU GIÓ

Nhà cửa

(Tiếp theo)

QUYỀN CỦA CHỦ NHÀ

NGUỒI di thuê thực tinh ra ai cũng muốn giữ lấy hết quyền về phần mình, kể cả quyền không trả tiền nhà nữa. Nhưng muốn nhiều khi không được. Luật pháp nghĩ một cách chí lý rằng nếu dè người di thuê hóa ra kẻ độc tài như vậy thì không còn ai làm chủ nhà nữa, mà đã không có chủ nhà, thì hẳn cũng không còn dấu người di thuê? Vì vậy luật pháp ở chế độ hiện thời không thể chiều ý những người di thuê và bắt họ phải gánh vác một ít nghĩa vụ mà thường họ thấy dè khää nặng lên hai vai. Nghĩa vụ ấy, đối với bên dịch, nghĩa là đối với chủ nhà, lại là quyền của họ, họ sung sướng mà bắt người di thuê phải phục tòng.

DÙNG NHÀ ĐÚNG LỆ

Nghĩa vụ thứ nhất của người di thuê, là dùng nhà theo mục đích định trong khế ước. Nói một cách dễ hiểu hơn, người đứng thuê phải dùng nhà dè ở. Nghĩa vụ này, người đứng thuê thường sẵn lòng làm cho trọn, vì kè ra, nó cũng không đến nỗi khó khăn lắm. Tuy nhiên, một đôi khi cũng có người di thuê thừa tiền nhiều quá không biết dè làm gì bèn di thuê nhà rồi bỏ

mặc nhà thuê không ngó ngắt gì đến như người mua vợ bé về làm cảnh vậy. Chơi một cách quá ngông như vậy cũng không được. Muốn thế, người di thuê phải làm đủ cách dè giữ cho nhà cửa lúc nào cũng tươm tất đâ, nếu không thì sẽ phải bồi thường cho nhà chủ.

Đã dành là phải dùng nhà thuê dè ở, nhưng không phải là dùng thế nào cũng được. Đến thuê nhà người rồi cứ tự tiện phá tường, phá cửa khuân dần gạch và cánh cửa di chỗ khác, cẩn dè lại vài cái kéo cái cột, thì có lẽ tiện việc cho người di thuê thật, nhưng khó mà làm hài lòng được chủ nhà. Vì thế nên người di thuê phải dùng nhà thuê như đối với chính nhà mình làm, không được đem nhà thuê dè ở đổi thành nhà làm pháo chưởng bạn hay thành một cửa hàng bán phở. Làm như vậy tức là làm sai mục đích của

khế ước đã định và chủ nhà có thể xin bãi khế ước đi, mời người đứng thuê ra khỏi nhà dè người di tìm một cái hàng bán phở mà dùng.

TIỀN NHÀ

Nếu cái bồn phận dùng nhà thuê mà ở là một bồn phận dễ dàng êm dịu, thì cái bồn phận trả tiền nhà là một bồn phận người di thuê ai nghĩ đến cũng đủ buồn phiền. Một viên chức nhỏ, lương tháng ngoài hai chục, đến cuối tháng hi hoay trừ cộng, tính toán các món tiêu mà cứ thấy nó đã quá số tiền lương rồi thì cái món tiền nhà còn phải trả nữa không thể coi như một vị phúc tinh được,

Tiền nhà tùy theo khế ước, có thể hàng năm mới phải trả, nhưng thường là hàng tháng.

Thường hơn nữa, chủ nhà bắt trả tiền trước, nhưng nếu người di thuê dè trong nhà đồ đạc bàn

họ, rồi đem ra tần tẩm bán lấy một giá thật rẻ, miễn là làm thế nào cho đủ được số tiền thuê nhà dè cho chủ nhà bằng lòng là được rồi.

Tuy nhiên, người di thuê ở trong tình cảnh ấy phần nhiều là đáng thương. Cho nên luật ở đây có vẻ nói tay đối với họ, không muốn cho họ bị lột hết.

Những đồ đạc họ mượn hay thuê của ai, hay là họ mua chung với người khác, chủ nhà đều không thể đụng đến được. Hơn nữa, một số ít đồ đạc cần thiết cho người di thuê cũng không thể bắt giữ dè đem bán được. Thi dụ như người di thuê chỉ có mỗi một cái khố vải vào người mà luật phép cho chủ nhà quyền lột đi thì hơi phiền một tí. Vì thế nên luật định rằng mõ toà không có quyền bắt giữ tiền bạc, văn tự văn khế, xuyến nhẫn, quần áo người di thuê đeo hay mặc trên người, giường phản kê nằm ngủ của người di thuê.

Nhưng người thuê nhà đừng nên tưởng rằng dã trả tiền nhà rồi thì chỉ còn có việc ăn ngồi cho yên. Những tiền thuế rác, thuế cửa, người di thuê đều phải chịu, chỉ có thuế thô trách mà thôi.

BẮT GIỮ ĐỒ ĐẠC

Bấy nhiêu thứ dè lên cõi người di thuê. Nhưng cái ách nặng nhất vẫn còn là tiền nhà. Bồn phận người di thuê, là phải lo mà trả cho sòng phẳng, nếu không chủ nhà có quyền bắt giữ đồ đạc dè đem bán rồi nhờ mõ toà đuổi di dàu thì đi.

Mời nghĩ đến cái tương lai ấy mà nhiều người di thuê dã ngao ngán cả lòng. Song biết làm sao được? Nhiều khi họ chỉ đợi trúng ngay số độc đắc hay được bạc ở vòng đua ngựa là trả phẳng ngay hai tháng tiền nhà một lúc cho chủ nhà khiếp phục.

Phiền một nỗi được bạc cũng khó khăn như trúng số độc đắc, nên họ dành chịu số phận của họ vậy.

Họ dành ngồi nhìn mõ toà vào kiêm diêm bàn ghế đồ đạc của

Nhau đó, lâm lúc mõ toà được lệnh chủ nhà đến bắt giữ đồ đạc của những người di thuê sành luật, người ta thấy những người này bận đến năm sáu cái quần, bảy tám cái áo, tay đeo dây nhẫn, cổ tay dây xuyến, và cổ dây hột vàng. Mõ toà và chủ nhà lúc ấy có trông thấy cũng chỉ có quyền dừng mà nhìn, mà khen là đẹp, mà thêm rò rai và tức lộn ruột lên là cùng.

(còn nữa)

Tường-Vân

HOÀNG ĐẠO

CON ĐƯỜNG SÁNG

Đầy 200 trang. Giá 0\$50

ĐƠN NAY

KHÁI-HƯNG và NIẤT-LINH

ganh hàng hoa

(Tái bản)

Đầy 250 trang. Giá 0\$60

ĐƠN NAY

TIN CÂU ĐỐI

(Tiếp theo trang 6)

Câu này Lêta đã nghĩ đúng như thế, song không nói đến vì còn ngại hai tiếng « họ mạc » không biết có đúng không.

4) Tự-Lực tự lực định ý-dịnh ý
(Của rất nhiều bạn)

(Báo Ngày Nay ngày nay số đã in ở nhà in của nhà là vì Tự-Lực vẫn đoàn tự-lực định điều ý).

Tin sau cùng

Ông Cả Hỷ (phó hàng
Đảo Hanoi) có nhà ý
tặng MUỐI THƯỚC LỤA
HÀ-ĐÓNG (lụa đẽ may so-
mi) cho tác giả câu nào
chơi được câu « Ngày
Nay ngày nay in nhà-in
nhà ». Vậy tuy cuộc
thách đổi thứ nhất nay
bé mạc nhưng Lêta
vẫn vui lòng nhận thư
dự đổi của các bạn xa
gần. Lêta xin dành
riêng một chỗ để mỗi
kỳ đăng một vài câu
đáng chú ý nhất.

LÊTA

II—THI TẬP KIỀU

Một ít bài chọn lọc.

—(Trước khi tuyên bố bài hay nhất, chúng tôi hãy dần dần đăng những bài đáng chú ý để các bạn cùng phê bình).

Đề vịnh « Đoan tuỵt » (lập Kiều)
Xie! bao kẽ nối thảm sầu,
Miệng hùm nọc rắn ở đâu chốn này!

Chút thân quần quai vũng lầy.
Một dao oan nghiệp, đứt giây phong
trần (?)

Cửa người đầy đọa chút thân,
Sớm năn nỉ bồng đêm ăn hận tòng.
Giết chồng rồi lại lấy chồng,
Cũng cho khỏi lụy trong vòng buồ
ra.

Hữu Bồn, (Mỹ Hào)

Đoan Tuỵt

Não người trải gió năm mưa,
Mắt công mười mấy năm thừa ở
dày.

Phong trần kiếp chịu đã đầy,
Mũi giao oan nghệt đứt giây phong
trần.

Bảo Văn (Thái Bình)

Đoan Tuỵt

Đã đầy vào kiếp phong trần,
Đao này thì liêu với « thân » phen
này.

Tình sâu mong giả nghĩa đầy,
Cho dành lòng kẻ chán mày cuối
giời.

Lê Tam Tam

Nửa Chừng Xuân

Mai cốt cách, tuyết tinh thần,
Tơ duyên ngắn ngủi có ngắn ấy
thôi.

Sợ uy dám chẳng vắng lời,
Sau này dẫu đặc muôn đời chưa
quên.

Chuốc đau rẽ thùy chia ngân,
Cho duyên đầm thắm, ra duyên bẽ
bàng.

Đoan Tuỵt

Trai anh hùng, gái thuyền quyên,
Dayén dối lừa, cũng là duyên bạn
bằng.

Tưởng rằng mai trúc xum vầy,
Nỗi lòng càng nghĩ, càng cay đắng
lòng.

Loan và Thân

Cơ dayén đâu bông lụa sao !
Cầm giây chẳng lụa, buộc vào lụa
nhiên.
Bây giờ ván đã đóng thuyền,
Trong khi ngó biển tung quyền biết
sao.

Bùi Kê

Nửa Chừng Xuân

Chuốc đau rẽ thùy chia ngân,
Đã ra đường ấy, ai nhìn được ai ?

Bây giờ một vực một trời,
Hết điều kính long, hết lời thị
phi !

Nhẹ như bắc, nặng như chí,
Gõ ra cho khỏi còn gì là duyên ?

Bà P. K. Thuần

Nửa Chừng Xuân

Chừng Xuân lơ liêu còn xanh,
Thôi thoi đã mặc vào vành chǎng
sai !

Thò o gió trúc mưa Mai,
Nửa đời nếm trải mọi mùi cay.

Chữ trình còn một chút này.

Bỗ đức Vượng

BẢN THÈM :

Bài vịnh « Đời Mưa Gió » của ông
Lêta, nếu thay đổi di một chút
(câu thứ hai), có thể gọi là hay
tuyệt (vẫn đã « ôn », ý từ lại vẫn
được đổi dào như thường):

Người yêu diệu, khách vẫn chuong,
Tình cảng thâm thia, dạ càng ngắn
ngơ. (1)

Nói chi kết tóc se tờ ?
Nghĩ mình giải gió đầu mưa đã
nhiều. (2)

B. B. V.

Những CÂU ĐỐ thông minh

CÂU THÚ NHẤT

« Một người đàn bà khóc
bên một cái mồ. Một người đến
hỏi khóc ai, thì người ấy trả lời.
Em vợ người chết này, chồng tôi

— Họ làm trò
thể đe dọa mình
đấy chứ gì ?

NHÀ PHI CÔNG (đến mà bay
nhảy xuống). — Quái ! hình như
mình quên cái gì thì phải.

THIÊN THẦN CẢNH SÁT BẢO NGƯỜI PHI
CÔNG. — Này ông kia ! Ông đánh rơi cái gì kia !

« gọi bằng cậu. Vậy người chết ấy
với người đàn bà kia là thế nào ? »

CÂU THÚ HAI

Ba cặp vợ chồng qua một con
sông. Đò không có người chở. Họ
phải chở lầy (lẽ tất nhiên). Vậy họ
phải chở (vừa đi vừa về) máy
chuyển để một (hay hai cũng vậy)
trong ba người chồng không rời
người vợ khi vợ mình đứng bên
người đàn ông khác. Nghĩa là người
vợ chỉ có thể đứng bên cạnh chồng
nếu không thì phải cùng đứng với
những người đàn bà kia, không
thể đứng cạnh những người đàn
ông khác mà không có chồng bên
cạnh (vì họ rất hay ghen).

Hoàng Lan

Giải các câu đố

CÂU THÚ NHẤT

Người chết là bố chồng người
bà.

CÂU THÚ HAI

Họ phải chở vừa đi vừa về mười
một 11) chuyến.

Cách chở

1) Hai người đàn bà chở đò sang.

2) Một người chở về.

3) Hai người đàn bà lại sang.

4) Một người đàn bà chở về, dâng
bên cạnh chồng.

5) Hai người đàn ông sang.

6) Một cặp vợ chồng chở đò về.

7) Hai người đàn ông sang.

8) Người đàn bà chở đò về.

9) Người ấy chở một người đàn bà
sang.

10) Lại chở đò về.

11) Lại chở nốt người bạn sang.

Nếu muốn thử xem có đúng hay
không, các bạn hãy sáu que diêm, ba
que đẽ dài làm chồng, ba que đẽ
ngắn làm vợ, rồi theo trên này mà
chở sẽ thấy.

H. L.

(1) Câu của ông Lêta :

« Một giây một buộc ai giáng cho ra ».

(2) Lêta bản : xin đồng ý.

LÊ-TA

KHO TÀNG ÂM NHẠC VIỆT-NAM

HÁT Ả ĐÀO

của nhạc-sĩ NGUYỄN XUÂN-KHOÁT

(Tiếp theo)

Cách hát và lời ca

NHÌU bạn trẻ quen nghe các lối hát của tây, của tàu, đến khi nghe hát ả đào thì đều cho là không linh động. Vì thấy ca nương hát một cách rất điệu tinh, giọng hát tự cõi phát ra, chứ không như các lối hát khác, ca công hát một cách có vẻ bồng bột sô sô, bộ điệu luôn thay đổi theo tình cảm: tiếng hát như ở trong tâm can đưa ra.

Nhưng các bạn có biết chăng? Cái đặc tính của lối hát ả đào là sự vui nỗi buồn đều tỏ ra một cách âm thầm kín đáo và có chừng mực. Và cũng vì thế, hát nỗi được một bài cho hoàn toàn là một việc rất khó, mà người nghe nhận được đủ cái tuyệt diệu cũng không phải dễ nào.

Điều cần thiết trước nhất trong việc thường thức là phải hiểu, phải biết lời ca bài hát minh nghe và điều cần hơn là ca nương muốn hát cho được thật bay thi ứng caye có giọng tốt đẽ nhang, bỏ cả nghĩa chữ lẫn từ thơ. Huống hồ vẫn chương lời ca lại là nguồn gốc cõi rẽ của lối hát ả đào? (1)

« Hát không phải là dùng cái

(1) Về phần văn chương, tôi xin giới thiệu cùng các bạn bộ sách hát « Ả đào » của Ô. Phạm Văn Duyệt, một bộ sách mà tác giả đã dụng công diễn thích rõ ràng lời ca của các bài hát. Chỉ tiếc rằng sách xuất bản đã lâu và không còn bán nữa. Nay nếu tác giả cho tái bản thì không phải là không ích lợi cho nhà nghệ biết mến nghệ và cho khách hàng chơi biết chuộng văn.

giọng của mình mà lên cao xuống thấp không căn cứ vào đâu, hát là cốt để tả những tình cảm, hát là để làm cho người nghe hiểu minh, hiểu bài minh hát, nghĩa là phải biết khiếu giọng minh để có thể xúc cảm được người nghe y theo như lời minh hát».

Bất cứ ở thời đại nào, và đối với lối hát nào mặc dầu những lời bàn về sự ca hát của Ô. Katzner trên đây cũng vẫn xác đáng.

Sự « hồi phục » (répétition) trong lối hát ả đào.

Biết rằng lối hát ả đào sinh bởi tiếng nói annam và thấy rằng giọng hát không được tự do lên xuống vì phải theo sự cao thấp về thanh của từng chữ, mà còn mang cái quan niệm về âm nhạc « hoàn toàn âm nhạc » ra để xét đoán và phê bình sự cầu thúc của lối hát đặc biệt ấy thì thật là không công minh.

Chẳng hạn như về sự nhắc di nhắc lại một nhạc đề tức là một câu nhạc mà nhạc sĩ khi soạn bản hát cho có một nghĩa chính thường nêu lên đầu bài.

Sự nhắc di nhắc lại hay là sự « phục hồi » ở trong vẫn chương thường cho là một điều kém cỏi và chỉ dùng trong một vài trường hợp; thi ở trong âm nhạc lại là một thể nhạc có công dụng lớn.

Trong một bài Sonate, Beethoven đã nhắc di nhắc lại « nhạc đề » tới hai mươi lần. Không riêng gì bản Sonate này của Beethoven: Gặp một bản nhạc « cổ điển » nào nếu các bạn để ý nghe thi thoạt đầu tiên thấy ngay câu nhạc chính đó, rồi tiếp theo liền một câu khác

này đổi lại với câu chính; hai câu đó nghe xong thì tiếp ngay câu nhạc chính nhắc lại với một vài chỗ thay đổi rồi lại thêm một câu phụ nữa. Thành ra câu nhạc chính với các câu phụ cứ liên tiếp đi hoài và chính cũng vì sự liên tiếp đó nó khiến cho câu nhạc chính xuất lộ rõ rệt hơn ra. Và ta có thể cho rằng cách khéo léo đẽ nhắc di nhắc lại một câu nhạc là một trong bao nhiêu phương châm để đặt một bản dân.

Còn trong âm nhạc ta, không phải là ta không hiểu đến cái công

dụng của sự « hồi phục ». Nếu có dịp có thể dùng được thì không bao giờ ta bỏ qua. Ví dụ đoạn thứ hai trong bài « hát du » ta đã thấy câu nhạc nhắc di nhắc lại một cách rất đặc biệt.

Và nếu ta đề ý đến cả phần phụ họa thì bao nhiêu khò phách ta thấy nhắc di nhắc lại ở trong một bài hát đều đã nêu ra trước khi hát rồi. Lẽ tất nhiên các diệu đàu cũng vậy.

(Còn nữa)

Nguyễn xuân Khoát

LUYỆN TẬP THẦN THÊ

cần thiết nhất đỏi với hạng tuổi nào?

(Tiếp theo)

Từ 16 đến 30 tuổi

C. Hạng truy lạc — Trong tất cả các cậu trai từ 16 tuổi trở lên, ở bên cạnh hạng Trí thức cần mẫn, suốt ngày chỉ biết đâm đầu vào quyền sách và hạng Đại-thể-thao-gia, hết ngày ấy sang ngày khác chỉ biết đi chơi Thể-thao hoặc nghênh ngang, nhảng nhão chay rong ở ngoài đường, còn một hạng người thứ ba, rất sớm có cái khung hướng chỉ nghĩ đến những sự hành lạc vui chơi về xác thịt và vật chất mà tôi gọi quá lên một chút là hạng Truy-lạc. Hạng này phần nhiều là những con nhà tú tể, có giáo dục, thông minh, học khá nhưng chỉ vì bị ảnh hưởng của những người xung quanh lôi cuốn mà sớm dâm ra có những cái « thích » rât hại cho sức khỏe và tuổi trẻ. Tôi chắc rằng nhiều ngài cũng như tôi, hằng ngày vẫn thường gặp những câu nét mặt hãi con non choet chỉ độ 17, 18 tuổi mà mỗi ngày đã hút hết một gói thuốc 20 điếu, uống nồi những thứ rượu thật mạnh và những buổi chiều tà

bóng xế đã bắt đầu có cái khoái ngồi vắt vẻo ở những nhà hàng để thời khói thuốc thơm nghi ngút bên cạnh những cốc rượu mát khai vị đắt tiền. Trên bàn học các cậu, thế nào các ngài cũng moi ra được dăm quyển sách khiêu dâm, một trong các thứ báo chữ pháp về loài « Paris Magazine, Pour lire à deux » và xung quanh trường buồng học, ít nhất các ngài cũng nhìn thấy vài cái ảnh dàn bà khỏa thân nằm, ngồi, đứng.

Từ những cái thú ngây thơ này cho đến lúc bước chân vào những « hộp đêm », nhà chứa; từ những cái bờ ngõ buồm đầu cho đến lúc gối đầu lên đùi một ả giang hồ và ngâm mõm vào đọc tầu đề « trô » thử một khói thuốc đầu tiên cho vừa lòng các bạn; và từ lúc này cho đến lúc nghiên ngáp, bệnh tật, truy lạc; mỗi lần chỉ có một bước đi rất ngắn; và cái bước ngắn đó, không cần phải anh hùng cho lắm cũng có thể bước qua một cách rất nhẹ nhàng, mau chóng. Muốn tránh những cái hại ghê gớm về sau và muốn dùi dắt con em các ngài ra ngoài những con đường lối tăm nhơ nhóc đó, tôi khuyên các ngài đừng có mang những Đạo giáo của Tống nho, những luân lý của Khổng, Mạnh ra mà giảng thuyết. Chắc chắn họ sẽ bùi môi một cái, quay mặt đi và uối to lên rằng ngài là đạo đức già! Song le, ta nên nhận xét rằng, ở trong một người tuổi trẻ, dù người

Phòng khám bệnh và chữa bệnh bằng điện
54, phố Gia-Long, Hanoi

Bác sĩ Nguyễn - đình - Hoảng
Cứu chuyên môn chiếu điện tại nhà thương

PITIÉ Ở PARIS

Chữa đủ mọi bệnh

Chuyên môn bệnh Dạ dày và Phổi

đó đã sai lạc, làm lẩn đến đâu, ở trong bao giờ cũng vẫn còn ăn năn một trại cốt chắt chắt, nền tảng của cái khuynh hướng muôn đê, muôn khỏe, muôn hay, muôn tiến và muôn hơn người. Nếu cái khuynh hướng đó chưa phát triển ra được, là bởi vì từ trước vẫn bị đàn áp ở dưới một cái khuynh hướng khác mạnh hơn, cái khuynh hướng thích chơi bời, thích sang, thích hợp thời chặng hạn. Vậy thì muôn phả bỏ một nền tảng, phải tìm cách xây dựng một nền tảng mới, và muôn đánh đổ cái bản linh vong mang, phá phách, truy lạc, ta phải cố tìm cách làm linh lại và gầy lấy cái bản tinh kiền thiết, muôn đê, muôn khỏe, muôn tiến đến chỗ hơn người.

Phải hết sức từ từ và diêm đạm, ta hãy tìm cách gợi ra những vấn đề

— Sao anh lại lấy cho tôi một cái trứng gà ở trong có một con gà con sắp nở?

— Ở trong trứng gà thì có gà. Ông muốn một cái trứng ở trong có tàu bay à?

— 20 toa xe lửa đỗ, chủ nhiệm à.

— Chỉ đăng 2 toa đỗ thôi. Đò rày khan giấy!

thuộc về sức khỏe, hạnh phúc của đời người, về tương lai của gia đình và xã hội. — Ta hãy hết sức nâng cao giá trị của sức khỏe thân người lên và tỏ rõ ra rằng đó là cái kho tàng quý báu nhất để cho người ta được sống một cuộc đời sung sướng và đầy đủ. — Khi họ đã bắt đầu để ý đến cái sức khỏe rồi, ta hãy khôn khéo dắt họ đi lùm một lý tưởng: ta giảng cho họ nghe tất cả những cái đẹp đẽ của một thân hình non nang cân đối, làm cho họ thêm muốn những vẻ hùng tráng của bắp thịt mạnh mẽ, dẻo dang, và hiểu thấu hết những cái cao quý của sự lớn sùng, gìn giữ cái thân hình như một kho tàng vô giá trong đời người. Và

NGUYỄN HỢP-VĨ

HỘP THƯ

Ô. Thương Chư (Huế). — Xin cứ gửi tiếp, đề chung tôi chọn lọc.

Ô. Khánh Quang (Vinh). — Sách Hồng sẽ ra man hơn trước. Những ý kiến của ông hay lắm, xin cảm ơn.

Ô. Cà Hỷ (Hanoi). — Xin vui lòng nhận, nhất là vì sự vui tính của ông.

Tại Phố Quan Thánh số 146 Hanoi
Cam doan làm mắt han

Bệnh Táo

Bụng lớn sẽ thon đi, yếu sẽ khỏe lên. Bằng cách Luyện Tập Thân Thể dưới sự trông nom, của Nguyễn Hợp-Vỹ

bú'ó'm trān g

(Tiếp theo trang 13)

— Cho em.

Trương nhắc cốc rượu uống một hơi cạn. Mùi chưa dám cầm, cứ ngồi chừng chừng nhìn Trương. Trương nói:

— Thật đấy.

Chàng cười rồi rót cốc thứ hai uống cạn và đưa một cốc rượu khác bắt Mùi uống.

— Phải uống một hơi hết. Chắc Mùi thì phải quen uống rượu. Vũ nữ cơ mà. Uống xong nhảy một bài... Nhưng thôi không nói nữa nữa. Số tiền này về phần em, nhưng em phải cam đoan một điều là cấm không được buôn thứ gì khác, phải buôn hàng xén như trước. Anh muốn thế, muốn em là một cô hàng xén.

Trương uống luôn một cốc rượu nữa; chàng đã thấy say bàng hoàng và lúc ôm Mùi vào trong lòng Trương có cái cảm tưởng là ôm cô hàng xén đã quen chàng và có lẽ đã yêu chàng từ ngày chàng còn là một cậu học trò khoẻ mạnh.

— Em còn nhớ đến ngày xưa không, ngày xưa ở nhà cụ giáo. Cố ai ngờ đâu đến bây giờ thế này.

— Có... dè đến bốn năm nay rồi.

Mùi lơ đãng trả lời vì nàng còn bận về một ý nghĩ mới hiện đến khi nhận thấy Trương thực tình tử tế với mình. Nàng bảo Trương:

— Đừng cho liền em... Nói thực với anh, đêm hôm nay là đêm đầu tiên mà em phải đi kiểm ăn thế này. Em nói có giờ chúng cho em... ngờ đâu lại gặp ngay anh... Anh đừng cho em đi, anh cho em đi theo anh.

Trương bật lên cười:

— Theo anh à? Không thể được. Vô lý hết sức.

Chàng ngừng lại vì thấy Mùi gục đầu vào vai chàng khóc thồn thòn.

— Em van anh, anh cứu lấy em. Em xin thề với anh rằng em sẽ...

Trương gõ đầu Mùi ra, nhìn Mùi rãnh rã nước mắt và chàng như thấy in trên nét mặt mếu máo và gầy gò của Mùi tất cả cái đau khổ của đời chàng. Mùi nói tiếp:

— Anh thương lấy em.

(Còn nữa)

NHẬT-LINH

ĐỜI NAY

Còn một số rất ít :

Ngày Mới của Thạch Lam giá 0p55

Thừa Tự của Khái Hưng giá 0p60

Mai Hương Lê Phong

của Thế Lữ giá 0p55

Con Đường Sáng

của Hoàng Đạo giá 0p50

Trước Vành Móng Ngựa

của Hoàng Đạo giá 0p35

(in lại)

Mua các thứ tem cũ

Đóng dấu rồi, hàng lo giá từ 1p 00 đến 40p.00 một trăm. Biên thư cho: N. K. Hoàn-vil, Yên Phụ, près de Hanoi. (Nếu có chậm giá lời xin thử lão)

Muốn xây dựng theo Khoa Học và Mỹ Thuật, lại không tốn phí, các Ngài ở xa gần, hãy đến hay viết thư hỏi :

Kiên-Trúc-Sư

Từ-Nghệ

Hanoi - 21 bis Rue Jean Soler

Téléphone 1223

Rao giờ xác Ngài cũng được trả

TRICOTS CHEMISETTES

La seule maison qui pourrait vous fournir ici, en Indochine des articles en Bonneterie de choix, en grosses quantités et au meilleurs prix.

C'est la Manufacture
CU' GIOANH

60 - 70, Rue des Eventails, Hanoi

Fournisseur en Gros de tous les Magasins et Bazars du pays.

Làm nhà nên dùng
gỗ

TÁU CAÔI CHÒ

viết thư hỏi :

ĐINH VĂN TƯỜNG
Fournisseur de Bois
Tél. 14 Bến-Thủy (près de Vinh)

Kính Thuốc

Kính hiệu **Filocros** là hàng tốt nhất dề dĩ ngoài nắng, giá từ 4p. trở lên. Bán đủ thứ kính lão (viễn thị) và cận thị. Có nhiều kiều gọng nhựa, gọng kẽn, gọng vàng rất đẹp và chắc chắn. Có máy lắp mắt kính và chửa gọng kính.

Gửi Linh hóa giao ngay
đào lập
87, Hàng Gai, Hanoi

chì giùm ai mắc BÊNH LAO

Bệnh ho lao, ho ra máu, ho khát khắc, ho có đờm trắng, xanh vàng, mồi thối, bệnh nhức cổ khi bị thành nóng lạnh, mà đã điều trị thuốc Tây, Nam không dứt, nên uống thuốc già truyền của cụ Trịnh Hải Long (nội tổ ông đốc học Hảo). Thuốc đã cứu sống muôn ngàn người. Cố 2 thứ : thứ 5p. và thứ 3p50.

Ü xa mua thuốc gửi mandat cho ông :
TRỊNH VAN HAO
Directeur École
Villa N° 110 Rue Vassoigne
TÂN-DỊNH, Saigon

AN-THAI

GRAND FABRIQUE
DE POUSSÉ-POUSSE

Gặp khi gió kép mưa đơn,
Dùng xe AN-THAI chẳng
còn cớ gi.

Có bán đủ cả : Vải, Sám, Lòp
và đồ phụ-tùng xe-tay
N. 2, Rue Nguyễn-Trọng-Hiệp
HANOI

mới xuất bản

2 BÀI VÕ SỰ TỬ CÔN CẦU

và nhiều miếng hiềm độc dể dạy
hai người đấu với nhau. Mua ngay
Sách dạy « HỌC ĐẤU VÕ TÀU » giá 0p.60
NHẬT-NAM THƯ QUÁN 19 Hàng Biếu HANOI

Mới xuất bản — Do SON - NHÂN soạn

Nhà thuốc LÊ HUY-PHACH

Có sách Bảo vệ gia đình biểu các ngài. Ü xa xin gửi 0p04 timbre tiền cước phí.

VẠN NĂNG LINH BỒ

rất hay,
Giúp người khỏe mạnh đó đầy vang đồn.
Uống vào ăn ngủ đều ngon,

Tinh thần minh mẫn dể con khác người.
Van Năng Li h Bồ 1p00

Các vị thảo hồn hồn, gần cốt lồng lõe, luôn luôn, dâng **V. N. L. B.** lập tức khỏi lồng. Bách bệnh đều tiêu. Ăn ít ngủ, dùng **V. N. L. B.** súc chỏ lá ngày. Các Ngái làm việc miệt mài, quản trị, mệt mỏi thể chất, dùng **V. N. L. B.** lập tức thấy đỡ chịu. Các bà hüết hư, gầy yếu, da dê bợt, phiền muộn trong lồng, bệnh vặt

luôn luôn, dâng **V. N. L. B.** lập tức

khoan lồng. Bách bệnh đều tiêu.

Các Cô các Cậu nam nữ học sinh, tinh thần quấn bách, bay quên, bay sợ, sức khỏe không đều, dùng **V. N.** như ý sở cầu.

LUÔNG-NGHI BỒ-THẬN

thuốc thận, Mộng. Di T nh lãnh các phẩn nguy nan.

Thủ-dâm bệnh thận chan chan,

Lưỡng-Nghi uống đến khỏi toàn vẹn ngay.

Lưỡng, Nghi Bồ Thận 1p00

Lí, mông, lãnh tinh hai cho sirc
khoe, sinh ra đủ các thứ bệnh : mờ mắt
ú tai, khí, khí xuất thi mồi gối, quản
lung, thực là vất và đủ đường. Ấy chả
bởi thận yếu mà sinh ra, phải lập tức
cống **L. N. B. T.** là khỏi bệnh, mà như

ý. Thủ dâm thực là tai hại cáo tinh
thần và sức khỏe, đã làm một cách khổu
dốn cho thận già mà hại cho đường tử
tire. Nhưng nù đã mắc cái hại thủ dâm
ấy, lập tức dùng **L. N. B. T.** mà chửa,
cho cuộc đời được tươi trẻ, lương lai

Gieng-mai, cũ định thiên pháo, phát
hạch, phát soái, lở kẽ lợi, lung lay
chân răng, chỉ dùng thuốc « Giang-Mai »
số 18 là khỏi (1p00). — Lậu buốt, dài
ra máu, dùng « Lậu Buốt » số 4 (0p50).
— Lậu ra mủ, dùng thuốc « Lậu Mủ »

số 10 (0p50). Nếu vừa đái buốt, vừa có
mủ, lại ra mủ, dùng « Thanh Niên Cứu
Khô Hoàn » số 70 (1p20). — Lâu chửa,
tuyệt nọc, tiểu tiện đục, có vẩn... dùng
« Tuyệt Trùng » số 12 (0p60) và « Bảo
Mệnh thang » (0p15) kèm với nhau, được
dùng rực rỡ.

Có đại lý khắp các tỉnh và cần nhiều đại lý ở các phủ,
huyện, đồn, có hỏa hổng, lương tháng, điều kiện dễ dàng

Nhà thuốc LÊ-HUY-PHACH

N. 19, Boulevard Gia-Long (Hàng Giò) — HANOI

DOCTEUR
CAO XUÂN CẨM
de la Faculté de Paris. Ancien Médecin
Charge de l'Institut antivénérien de Hué
Chữa đủ mọi bệnh. Chuyên-trị Nội-
thương và bệnh Hea - liều
Khám bệnh tại _____
53 Henri d'Orléans — Hanoi
P ố : ửa Đô / g, cạnh hội
Hợp - Thiện) có p'óng
d u ờ n g b é n h
Sách :
NÓI CHUYỆN NUÔI CON
bán tại hiệu Thụy-Ký 98 Hàng
Gai (Rue du Chanvre), Hanoi
Giá Op.35 một quyển

Võ đúc Diên
và
Nguyễn văn Nghi
KIÉN TRÚC SU
8, Place Negrer
◆ HANOI — Tél. 77 ◆

C'est écrit :

Tôt ou tard vous achèterez des chemises à col **Baleine** et **Trubénisé** chez votre chemisier spécialiste

THUAN THANH LONG
15, — Rue du R'z — Hanoi

SUCCURSALE
154 — Rue du Colon — Hanoi

DOCTEUR
NG. MANH THAN
CLINIQUE ET MATERNITÉ
CABINET MÉDICAL
49-51 Avenue du Grand-Bouddha
Téléphone 830
Médecine générale et infantile
Dermato - vénérologie
Rayons X — Rayons U. — Vel-I-R.
Diathermie — Ondes Courtes
Courants Galvano — Faradiques
CONSULTATIONS
Matin : 8h. à 11h.
Soir : 3h. à 6h.

♦♦♦

đã có bán **một**
thanh-niên
trác táng
TÙ SÁCH MỚI

Tổng phát hành] tại Bắc-kỳ]:

LIBRAIRIE CENTRALE
60, Bd Bourgues Desbordes, HANOI

Mat dcp nhu' xuân
Ngày xuân về mặt muôn tươi đẹp rực-rỡ, nên
sửa điện, da sẽ không bao giờ hư như : nê
bất gió, bất nắng, giám săn, to da, v. v...

aimo'my vien
Nên mua máy uốn tóc : 100p.— 200p.— 400.— đến
1800p.— Máy điện Rayon Violet : 80p.— 150p.—
Máy sấy tóc : 25p.— 350p.— Máy uốn
lông mi : 0p.90 — 12p.00 Máy điện
Máy điện Massage (soa nán) : 9p.—
45p.— 240p.— Máy làm nở vú
(ngực dàn bà) 40p.— 380p. Máy
diện kẹp mũi làm đẹt circa 485p.—
tondeuse điện : 70p.— Douche pul-

AMY

Thần đèn, ngực (vú) nở, dáng đi đẹt. Chỉ dùm
diễm-trang giữ gìn các lối lịch sự. Giá sửa từ
MỘT ĐỒNG. Răng đen, trắng. Uốn ruộm tóc.

MY VIEN AMY 26 Hàng Than Hanoi

hiệu hot tóc?

vérificateur điện 60p.— Vibro Masseur Standart
18p.— Kim uốn tóc thường : 1p.80—
9p.50— Thuốc uốn tóc permanence :
1p.— 2p.— 3p. Purma (fabrication
américaine) làm lồng mi dài cong
Nên mua máy, xin dạy cách làm
cần thận, chắc chắn. Amy dai-lý
các máy sửa đẹt Pháp — Anh — Mỹ